

"A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji
dobra djela čini i koji govori: 'Ja sam, doista, musliman!'"
Sura Fussilat, ajet 33

informativni islamski časopis

El - Asr

IZDVAJAMO:

- **NAJBOLJA METODA ZA HIFZ KUR'ANA**
- **OPASNOST ODAVANJA DUNJALUKU**
- **PROPISI I POST U MJESECU RAMAZANU**
- **RAZLIKA IZMEĐU IMANA I ISLAMA**
- **OSOBINE DOBRE SUPRUGE**
- **MUAVIJA – VLADAR PRAVOVJERNIH**

01.09.2006 / 31.10.2006 1427, H.G. broj 14, godina 3 Cijena € 1,5

An-Nisa

Online-shop islamske odjeće

ISLAMSKA ODJEĆA

Nudimo vam kvalitetnu islamsku odjeću
za žene i muškarce po povoljnim cijenama!

Kontakt:

Mob.: 06-4908-6668

E-mail: info@an-nisa.net

Država: Holandija

- Ženski mantili
- Haljine
- Kompleti (bluza + suknja)
- Kompleti (bluza + hlače)
- Kompleti (tunika + suknja)
- Hidžabi
- Hidžabi za djecu
- Razna muška islamska odjeća
- Kape, mirisi, misvaci itd.

www.an-nisa.net

NOVO!

Posjetite An-Nisa
na internetu.

www.an-nisa.net

Informativni islamski časopis "El-Asr"

Izdavač

Stichting (Udruženje) Hidžra

Adresa

Amsterdam, Holandija

Registracija

KvK Amsterdam 34185854

Uplate na račun

Rabo Bank 1427.67.425

Urednik

Š. Fazlić

Redakcija

E. Zukić
Ebu Hamza
H. Stranjac

Dizajn

M. Ramić

U ovom broju za El-Asr pišu:

Hajrudin Ahmetović
Suad Drpljanin
Prof. Ishak Ahmetović
Mr. Semir Imamović
Smajlović Osman
Hfz. mr. Muhammed Fadil Porča
Abdul-Meshin el-Kasim
Ummu Mu'az Smajlović
Prof. Ahmed Dzinović
Sead Jasavić; prof. Fikha

Saradnici u ovom broju

Sead Jasavić; prof. Fikha

Informacije

Telefon: (0031) 6 253 20042
e-mail: el-asr@hotmail.com

Štampa

Grafika "S" Zenica

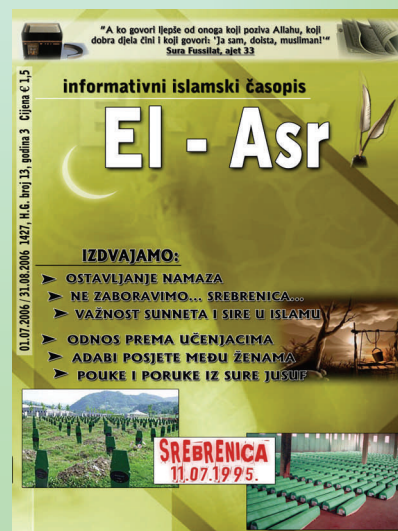
Narudžbe

el-asr@hotmail.com

U ovom broju

Opasnost odavanja dunjaluku	4
Negativne posljedice ostavljanja da've	7
Skrusjenost u namazu, II. dio	9
Pravednost u postupanju sa neistomišljenicima	12
Razlika između imana i Islama	14
Svaka duša će smrt okusiti	16
Kada vidite mlađak zapostite	18
Propisi i post u mjesecu Ramazanu	21
Osobine dobre supruge	24
Opšta pravila tekfira, IV. dio	27
Fetve	29
Najbolja metoda za hifz Kur'ana	30
Pouke i poruke iz sure Jusuf, IV. dio	33
Nauka potvrđuje Kur'an	35
Dobročinstvo roditeljima	37
Muavija-vladar pravovjernih	38
Dječija priča	41
U svijetu računara	42

PROŠLI BROJ

OPASNOST ODAVANJA DUNJALUKU

Dirar es-Sudaijj je ovako opisao Aliju, radijallahu anhum: "Svjedočim Allahom da sam ga vidio jednom, a noć je bila spustila svoje zastore i zvijezde se sakrile, pognutog u svome mihrabu i kako se drži za svoju bradu, govoreći i plačući poput onog koga je ophrvala tuga. Govorio je: - O dunjaluku, varaj nekog drugog. Zar si mene odabrao? Zar se meni uljepšavaš? Daleko je to! Dao sam ti talak (razvod) tri puta nakon kojeg nema vraćanja. Tvoje vrijeme je kratko, druženje s tobom je ništavno a tvoja važnost je neznatna." ("Uzamauna fit-tarih", str. 186 - dr. Mustafa es-Sibai)

Piše Ahmed Džinovic

Većina ljudi žudi za dunjalukom i njegovim ljepotama, nastoji ostvariti poziciju, doći do imetka ili steći ugled. Dunjaluk im je glavna preokupacija što ih odvodi od pokornosti Allahu, subhanehu ve te 'ala, i odvraća ih od obaveza zbog kojih su stvoreni. Ovo je suština nemara. Allah, subhanehu ve te 'ala, nam je objasnio stvarni ishod ovoga dunjaluka pa kaže u prijevodu značenja: "Znajte da život na ovom svijetu nije ništa drugo do igra, i razonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imecima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava zemljoradnike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onom svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovom svijetu je samo varljivo naslađivanje!" (El-Hadid, 20) Treba znati da se pokudenost dunjaluka ne vraća na mjesto dunjaluka, a to je Zemlja, te na ono što je na njoj postavljeno u vidu brda, mora, rijeka i rudnika. To su sve Allahove blagodati prema Njegovim

robovima u kojima oni imaju koristi, pouke i dokaz za Njegovu jednoću, moć i veličinu. Prijekor se vraća na djela ljudi na dunjaluku, jer većina tih djela nisu u skladu sa propisima koje je uspostavio Allah, subhanehu ve te 'ala, i stavio ih ljudima u obavezu. Hadisi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pojašnjavaju ništavnost ovog svijeta u odnosu na Ahiret! Prenosi se el-Mustevrida ibn Šidada da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Dunjaluk u odnosu na Ahiret je kao kad neko od vas zamoči prst u more, pa neka pogleda šta će na prstu ostati." (Muslim i et-Tirmizi)

Ljudska težnja dunjaluku i njegovim nasladama

Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "Ljudima se čini da je lijepo samo ono za čim žude: žene, sinovi, gomile zlata i srebra, divni konji, stoka i usjevi. To su blagodati u životu na ovom svijetu; a najljepše mjesto povratka je u Allaha." (Ali Imran, 14) Ljudi se u pitanju dunjaluka dijele na dvije skupine. Prva je negirala da postoji život poslije dunjaluka, na kome

slijedi nagrada i kazna. To su oni o kojima je Allah, subhanehu ve te 'ala, rekao u prijevodu značenja: "Onima koji ne očekuju da će pred Nas stati i koji su zadovoljni životom na ovom svijetu, koji su u njemu smireni, i onima koji su prema dokazima Našim ravnodušni - prebivalište njihovo biće Džehennem, zbog onoga što su radili." (Junus, 7-8) Njihova preokupacija je naslađivanje dunjalukom i iskorištavanje dunjalučkih ljepota prije smrti. Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "A oni koji ne vjeruju - koji se naslađuju i žderu kao što stoka ždere - njihovo će prebivalište vatra biti!" (Muhammed, 12) Druga skupina potvrđuje život poslije smrti, na kome slijedi nagrada i kazna. Oni se povode za poslanicima i dijele se u tri grupacije: oni koji sebi nepravdu čine, osrednji i oni koji prednjače po dobru Allahovom voljom. Oni koji sebi nepravdu čine, oni su većina. Većina se priklonila ljepotama i ukrasima dunjaluka, i uzela ih na nedozvoljen način, i upotrijebila ih u pogrdne svrhe. Dunjaluk je takvima postao najveća briga. Zbog njega bivaju zadovoljni,

zbog njega su srditi, zbog njega su prijatelji ili neprijatelji. To su oni koji vole igru, zabavu i ukrase, i iako načelno vjeruju u Ahiret, oni ne znaju suštinski cilj dunjaluka i ne znaju da je dunjaluk etapa na kojoj se opskrbljujemo za onu koja dolazi poslije. Što se tiče osrednjih, to su oni koji uzimaju od dunjaluka na dozvoljen način, koji izvršavaju svoje zadatke, ali za sebe i zadrže više od potrebnog, čime zapadaju u uživanje u dunjalučkim nasladama. Oni neće imati kazne, ali će im se uskratiti neki stepeni. Kao što je Omer b. el-Hattab, radijallahu anhum, rekao: "Da se neće od mog Dženneta uskratiti, ne bih živio kao vi u oskudici, ali sam čuo kako Allah iznosi mahane nekih ljudi pa kaže: "Vi ste u svom životu na Zemlji sve svoje naslade iskoristili i u njima uživali." (Prijevod: El-Ahkaf, 20) A oni koji prednjače po dobru Allahovom, subhanehu ve te 'ala, dozvolom, su oni koji su shvatili željeni cilj dunjaluka i po tom načelu rade. Oni znaju da je Allah, subhanehu ve te 'ala, Svoje robove nastanio na dunjaluku kako bi ih

iskušao ko će činiti bolja djela, kao što Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "Sve što je na Zemlji Mi smo kao ukras njoj stvorili da iskušamo ljude ko će se od njih ljepše vladati." (El-Kehf, 7) Oni koji prednjače po dobru su se zadovoljili onim što je i putniku od opskrbe dovoljno, kao što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Šta ja imam od dunjaluka? Ja sam na dunjaluku kao jahač koji potraži hladu ispod drveta, a zatim krene i ostavi ga." (Zabilježio ga je et-Tirmizi i ocijenio ga sahihom)

Kada nam je dunjaluk dozvoljen

Ako čovjek koristi dunjalučka dobra da bi se pomogao i ojačao za činjenje

ibadeta, te mu ona ne budu glavni cilj u životu i ne zavedu ga od Ahireta, onda se to ne smatra varljivim naslađivanjem. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Ovaj imetak je sladak. Ko ga uzme kako treba i utroši ga gdje treba, lijepa li je to onda potpora. A ko ga uzme nepravedno i utroši ga gdje ne treba, to je kao onaj koji jede a ne može se zasititi." (El-Buhari) Ebu Safvan er-Re'ini je upitan: "Koji je to dunjaluk Allah prezreo u Kur'anu i kojeg pametni moraju izbjegavati?" On odgovori: "Sve što postigneš od dunjaluka a time želiš dunjaluk to je pokuđeno, a sve što si zadobio od

dunjaluka želeći Ahiret ne ulazi u dunjaluk." Uzvišeni Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, su upozorili vjernike, koje su najveće dunjalučke opasnosti po njih, kako ne bi dozvolili da ih one preokupiraju. Kaže Uzvišeni u prijevodu značenja: "O vjernici, neka vas vaša imanja i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, biće izgubljeni." (El-Munafikun, 9) Takođe, Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "Imeci vaši i djeca vaša su samo iskušenje, a u Allaha je velika nagrada." (Et-Tegabun, 15) Imetak može zaokupiti čovjeka od pokornosti Allahu, subhanehu ve te 'ala, i odvesti u griješenje, a to zbog toga što čovjek

sve svoje interesovanje i nakane posveti njegovu skupljanju i tvrdičluku. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Svaki narod ima svoju smutnju, a smutnja mog Ummeta je u imetku." (Et-Tirmizi i Imam Ahmed) Također je rekao: "Tako mi Allaha, ne bojim se siromaštva za vas, ali bojim se da vam se dunjaluk u izobilju dadne, kao onima prije vas, pa se oko njega budete takmičili kao što su se i oni takmičili i da vas on (dunjaluk) ne uništi kao što je i njih uništio." (Muttefekun 'alejhi)

Dunjalučka smutnja ženama

Pored smutnje imetka, postoji i smutnja žena. U hadisu od Ebu Seida, radijallahu anhum, stoji da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ovaj svijet je kao slatko voće koje brzo prođe, a Allah će vas za namjesnike na njemu postaviti i vidjet kako ćete postupati. Čuvajte se dunjaluka i čuvajte se žena. Prva smutnja kod sinova Israilovih (židova) je bila u ženama." (Muslim)

Odavanje dunjaluku nije od osobina vjernika, zapravo to je osobina nevjernika. Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "Pusti ih neka jedu i naslađuju se, i neka ih zavara nada, - znaće oni!" (El-Hidžr, 3) Takođe, Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: "Zato se okani onoga koji Kur'an izbjegava i koji samo život na ovom svijetu želi, - to je vrhunac njihova znanja." (En-Nedžm, 29-30) Ibn Omer, radijallahu anhum, je prenio da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio u dovi: "I ne učini dunjaluk našom najvećom brigom niti vrhuncem našega znanja!" (Et-Tirmizi)

Nastavak na sl. strani --->

Lažna nada - dug život

Mnogi ljudi imaju nadu u dug život i smatraju bez imalo sumnje da će doživjeti duboku starost, te radi toga nastoje da sebi obezbijede što više imetka, te im je to glavna preokupacija. Jedan od dva osnovna razloga koji čovjeku ulijevaju lažnu nadu u dug život je čovjekova privrženost ovome svijetu. Jer, kad se čovjek srodi s njim i oda se svojim prohtjevima, i navikne na uživanje, teško mu pada na um, da će jednog dana morati to napustiti, a ako se i sjeti smrti okupiran je poslovima, odgađa razmišljanje o tome. Stoga nikada nije zadovoljan onim što je stekao od dunjaluka, nego uvijek nastoji da ga uveća. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je spomenuo obmanutost imetkom u hadisu: *"Sin Ademov govori: Moj imetak, moj imetak! A da li sine Ademov od bogatstva imaš išta osim što pojedeš pa ga nestane, ili što obučeš pa podereš ili udijeliš pa ga potrošiš."* (Muslim, et-Tirmizi i Ahmed) Hadis ima sljedeće značenje: na dunjaluku nemaš ništa od imetka osim onoga što ti koristi kao jelo i odjeća, pa na tome Allahu zahvališ, ili udijeliš sadaku u dobre svrhe i nagrada ti se upiše. Drugi razlog je neznanje i to što se čovjek dok je mlad zavarava isključujući mogućnost smrti. Poslušajmo kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, savjetovao Ibn Omera, radijallahu anhum, u pogledu dunjaluka. *Ibn Omer je rekao: "Uzeo me je Allahov Poslanik za rame i kazao mi: - Budi na dunjaluku kao da si stranac ili prolaznik!"* (El-Buhari) Evo kako je Ibn Omer, radijallahu anhum, poslušao savjet Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Govorio je: "Kada zanočiš, nemoj očekivati jutro, a kada osvaneš, nemoj očekivati noći, iskoristi zdravlje prije bolesti i iskoristi život prije smrti."

Oni koji su spoznali dunjaluk

Poslušajmo šta je rekao Alija, radijallahu anhum, o tome: "Dunjaluk odlazi a stiže Ahiret, i svaki od njih ima svoje sinove (pristalice). Vi budite od sinova Ahireta a ne od sinova dunjaluka, jer danas još postoji mogućnost za djelo, a nema polaganja računa, a sutra već može doći polaganje računa bez mogućnosti za djelo." Dirar es-Sudaijj je ovako opisao Aliju, radijallahu anhum: "Svjedočim

Allahom da sam ga vidio jednom, a noć je bila spustila svoje zastore i zvijezde se sakrile, pognutog u svome mihrabu i kako se drži za svoju bradu, govoreći i plačući poput onog koga je ophrvla tuga. Govorio je: - O dunjaluku, varaj nekog drugog. Zar si mene odabrao? Zar se meni uljepšavaš? Daleko je to! Dao sam ti talak (razvod) tri puta nakon kojeg nema vraćanja. Tvoje vrijeme je kratko, druženje s tobom je ništavno a tvoja važnost je neznatna." (*"Uzamauna fit-tarih"*, str. 186 - dr. Mustafa es-Sibai) Imam ez-Zehebi u

knjizi "El-Kebair" kazuje sljedeće stihove: *O vi koji se naslađujete dunjalukom kome nema ostanka obmana prolaznom sjenom je čista zabluda.* Junus b. Abdul-E'ala je rekao: "Dunjaluk je poput sna čovjeka koji zaspi, pa u tom snu vidi ono što voli i ne voli. Dok tako sanja, najedanput se probudi." Najsličnija stvar dunjaluku je sjena za koju smatraš da uistinu postoji, ali se ona polahko povlači. Ti je slijediš da je uhvatiš, ali to nikako ne možeš. Dunjaluku je najsličnija i fatamorgana koju izednjeli vidi vodom, pa kada joj pride ne nađe ništa, nego nađe Allaha koji mu svede račun, a Allah zaista brzo račune svodi. Dunjaluku je najsličnija i oronjela starica, ružna izgleda i stanja, koja vara supružnike i uljepšava se proscima svakojakim ukrasima, pokrivajući svu ružnoću. Njom biva obmanut onaj ko ne pogleda izuzev u njenu puku vanjštinu te zatraži brak s njom. Ona mu kaže: "Ne treba vjenčani dar, osim da izgubiš Ahiret." Tek kada prosici otkriju njen veo i spadne ogrtač ugledaju sve najgore mahane. Neki je odmah otpuste iz braka, a neki prihvate takvo stanje. Stoga, veoma je bitno da musliman shvati opasnost dunjaluka te da bude skroman i zadovoljan sa onim što mu je podario Uzvišeni Allah, od opskrbe. U zbirkama hadisa Muslima, et-Tirmizija i Ahmeda je zabilježen sljedeći hadis: "Uspio je onaj ko islam primi, a njegova opskrba bude dovoljna i Allah ga učini zadovoljnim onim što mu je dao." Od uputa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o čuvanju Allahovih blagodati je i ova: *"Gledajte one na nižem stepenu od vas (slabijeg materijalnog stanja). Nemojte gledati one koji su viši od vas, jer je to bolje da ne bi potcijenili Allahovu blagodat prema vama."* (Muslim)

NEGATIVNE POSLJEDICE OSTAVLJANJA DA'VE

Zatim Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: 'Allaha mi! Ili ćete naređivati na dobro i odvrćati od zla, i sprječavati nasilnike ili će vam Allah spojiti srca (sa nasilnicima) te vas prokleti kao što je i njih (židove) prokleo.' (Ebu Davud 4336) Vidimo iz hadisa da Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prijeto svome ummetu, da ako ostave naređivanje na dobro i odvrćanje od zla, da će ih stići Allahovo prokletstvo

Piše Suad Drpljanin

Negativne posljedice koje proizilaze iz ostavljanja dave, naređivanja na dobro i odvrćanja od zla su dvije vrste: dunjalučke (na ovom svijetu) i ahiretske (na onom svijetu). Dunjalučke posljedice:

1. nestanak lične i društvene sigurnosti
2. širenje nereda
3. nestanak bereketa u imovini
4. zasluga Allahove kazne
5. zasluga Allahovog prokletstva

Nestanak lične i društvene sigurnosti

Pozivanje u Allahovu vjeru je poziv u vjerovanje u Allaha, džellešanuhu, i u Sudnji dan. Ako se prestane sa tim pozivom onda ljudi neće vjerovati, a čovjek koji ne vjeruje u Sudnji dan, te u nagradu i kaznu, takav čovjek nema granica i on biva poput životinje koja ide samo da podmiri svoje strasti i potrebe. Ako pojedinac ili društvo nemaju vjere koja će im određivati granice onda u takvom

društvu će vladati anarhija i neće biti nikakve sigurnosti. Isto tako čovjek koji nema vjere je duševno labilan i ima problema da se pomiri sa sudbinom. Allah, džellešanuhu, u prijevodu značenja kaže: „Onaj ko bude slijedio uputu Moju neće zalutati i neće

nesrećan biti. A onaj ko okrene glavu od knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepa oživjeti.“ (Taha, 123/124)

Širenje nereda (fesada)

Ako se ostavi zlo na miru i ne bude se

upozoravalo na njega i ne bude se uklanjalo sa mudročću, te ako se ne bude naređivalo na dobro onda će se raširiti nered u društvu. Tada će neminovno doći do cijepanja društva na mnoge strane koje će se suprotstavljati jedne drugoj. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Primjer onoga koji čuva Allahove granice je kao primjer ljudi koji su na brodu, jedna grupa je iznad, a druga ispod. Oni koji su bili dolje kada bi im voda bila potrebna morali su ići gore po vodu. Pa rekoše, de da probijemo ovdje rupu kako ne bi uznemiravali ove iznad nas! Ako bi ih pustili da urade ono što su naumili svi bi potonuli, a ako bi ih spriječili spasili bi sve. (Buharija 2493) Ibn Hadžer u komentaru na ovaj hadis kaže: „Spaseni bi bili svi, isto tako onaj koji sprovodi propise spašava sebe i onoga nad kime je sproveo propis. U suprotnom propast će grijeshnik i onaj koji šutnjom odobrava taj grijeh.“ (Feth, 5/296)

Nastavak na sl. strani -->

Nestanak bereketa u imovini

Bereketa neće biti ako se rašire grijesi i loša djela. Ako je grijeh skriven onda šteti samo počiniocu, ali ako se čini javno, a niko na njega ne upozorava onda šteti svima. Allah, džellešānuhu, u prijevodu značenja kaže: „A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove (berekete) i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili. A zar su stanovnici sela i gradova sigurni da ih Naša kazna neće snaći noću dok budu spavali? Ili, zar su stanovnici sela i gradova sigurni da ih Naša kazna neće snaći danju dok se budu zabavljali? Zar oni mogu biti sigurni od Allahove kazne? Allahove kazne se ne boji samo narod kome propast predstoji.“ (Al-A'raf, 96-99)

Zasluga Allahove kazne

Belaji koji se dešavaju na ovom svijetu su posljedica grijeha, isto tako ahiretska kazna je posljedica grijeha. Pa ako se ostavi dava onda će se raširiti grijesi, što povlači za sobom zaslugu Allahove kazne. Allah, džellešānuhu, u prijevodu značenja kaže: „Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti.“ (Aš-Šura, 30) Isto tako Allah, džellešānuhu, u prijevodu značenja kaže: „I izbjegavajte ono što će dovesti do

smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava.“ (Al-Anfal, 25) Možemo zamisliti koliko je smutnji danas prisutno zbog toga što se ostavilo naređivanje na dobro i odvracanje od zla, te dava općenito.

Zasluga Allahovog prokletstva

Allahovo prokletstvo je odaljšavanje od Allahove milosti. Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: "Prvi nedostatak koji se bio pojavio među

Izraelćanima je taj da bi čovjek kada bi vidio drugog čovjeka da griješi, rekao bi mu: 'Boj se Allaha i ostavi to što radiš jer je to haram.', pa kada bi ga sutra sreo ne bi mu to smetalo da sjedi, jede i pije sa njim. Pa kada su počeli tako da rade Allah im je spojio srca (griješnika i onih koji su prešutjeli te grijehe). Zatim je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, citirao ajet koji u prevodu značenja glasi: Jezikom Davuda i Isaa, sina Merjemina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji nisu vjerovali -

zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili. Jedni druge nisu odvrćali od grešnih postupaka koje su radili. Ružno li je zaista to kako su postupali! Ti vidiš mnoge od njih kako s mnogobošcima prijateljuju. Ružno je zaista ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu. A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljivali, ali mnogi su od njih nevjernici. (Al-Ma'ida, 78-81) Zatim Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, reče: Allaha mi! Ili ćete naređivati na dobro i odvrćati od zla, i sprječavati nasilnike ili će vam Allah spojiti srca (sa nasilnicima) te vas prokleti kao što je i njih (židove) prokleo. (Ebu Davud 4336) Vidimo iz hadisa da Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prijeti svome ummetu, da ako ostave naređivanje na dobro i odvracanje od zla, da će ih stići Allahovo prokletstvo.

Što se tiče ahiretskih posljedica one su jasne, to je ahiretska kazna, i već smo ih spomenuli kada smo govorili o zaslugi Allahove kazne. Ahiretska kazna je posljedica grijeha, a grijesi su posljedica ostavljanja dave.

Iz ovog navedenog vidimo koje su to sve negativne posljedice ostavljanja da've, kako na dunjaluku tako i na ahiretu. Molimo Allaha, džellešānuhu, da nas učini od onih koji neće prestati da pozivaju u Njegovu vjeru. Amin!

PITANJE & ODGOVOR

PITANJE: Ako čovjek sâm obavlja namaz i zaboravi da prije farda prouči ikamet, da li će upotpuniti namaz, nastaviti s namazom ili će ga prekinuti i početi iz početka nakon što prouči ikamet?

ODGOVOR: Ikamet nije propisan onome koji klanja sâm, svejedno radilo se o muškarcu ili ženi, jer se ikametom obavještavaju prisutni o uspostavi namaza i samim tim čovjek koji sam obavlja namaz nema nikakve potrebe za njim. A ako bi se desilo da i zajednica muslimana obavi namaz i bez ezana i bez ikameta, njihov namaz će biti ispravan. Dakle, ikamet nije niti od šartova niti od ruknova namaza.

Šejh Ibn-Džibrin

SKRUŠENOST U NAMAZU-II.DIO

A što se tiče onih koji nisu prisutni u svojim namazima, daleko su od skrušenosti i smirenosti, neke od šartova, vadžiba, pa čak i ruknova namaza ne izvršavaju, onih koji namaz samo formalno obavljaju, a od njegove suštine su daleko, takvima ništa ne koriste riječi Uzvišenog: "Uistinu namaz odvraća od ružnih i razvratnih djela." Naprotiv, nad takvima se obistinjuju druge riječi Uzvišenog Allaha, kao što stoji u prijevodu značenja 4. i 5. ajeta sure El-Maun: "Teško li se onima koji, kada klanjaju svoje namaze kako treba ne izvršavaju."

Piše Hajrudin Ahmetović

Namaz je najčvršća veza i spona između vjernika i njegovog Gospodara. Njime vjernik obnavlja svoj ugovor i obećanje dano Allahu. Namaz je jedno od dva stajališta pred Uzvišenim Allahom, dok je drugo mjesto gdje će vjernik stajati pred svojim Gospodarom Ahiret, kada nastupi vrijeme obračuna. Tako, onaj vjernik koji bude iskreno, ponizno, skrušeno, iz straha i nade stajao pred svojim Gospodarom na dunjaluku, onako kako mu je On Uzvišeni naredio i kako mu je dostavio, i pojasnio Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, takvom vjerniku će biti olakšano stajanje pred Uzvišenim Allahom na Danu polaganja računa. Dok, onaj koji ne bude obavljao namaz onako kako mu je naređeno, takvom će biti otežano i stajanje na drugom svijetu. To ni zbog čega drugog nego zbog toga što skrušenost u samom namazu odgaja klanjača, njegovu dušu, odvraća ga od loših i razvratnih djela, podstiče ga na plemenito ponašanje. Uzvišeni kaže, kao što stoji u prijevodu značenja 45. ajeta sure El-Ankebut: „I

obavljaj namaz! Uistinu namaz odvraća od ružnih i razvratnih djela.“ Samo ovakve, koji su spoznali svoga Gospodara, dali Mu pravo koje Mu dolikuje, koji strahuju od Njegove srdžbe i kazne, nadaju se Njegovom oprost i milosti, koji su se pokorili Njegovim naredbama i zabranama, koji iskreno obavljaju ovaj značajan ibadet, prisutni su u njemu, razumijevaju šta

izgovaraju u toku namaza na stajanju, rukuu, sedždi i sjedenju, samo takve namaz odvraća od loših djela. A što se tiče onih koji nisu prisutni u svojim namazima, daleko su od skrušenosti i

smirenosti, neke od šartova, vadžiba, pa čak i ruknova namaza ne izvršavaju, onih koji namaz samo formalno obavljaju, a od njegove suštine su daleko, takvima ništa ne koriste riječi Uzvišenog: "Uistinu namaz odvraća od ružnih i razvratnih djela." Naprotiv, nad takvima se obistinjuju druge riječi Uzvišenog Allaha, kao što stoji u prijevodu značenja 4. i 5. ajeta sure El-Maun: "Teško li se onima koji, kada klanjaju svoje namaze kako treba ne izvršavaju." Da formalno obavljanje namaza koristi i ima vrijednost kod Uzvišenog Allaha, koristilo bi i licemjerima koji su obavljali namaz s najčasnijim i najboljim stvorenjem, Allahovim poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem. Međutim, njihovo vječno boravište će biti, ništa drugo do najdublji slojevi Džehennema. Zbog čega to? Zbog toga što svoje namaze nisu obavljali iz vjere i ubjeđenja, iz iskrenosti, nade i straha. U svojim namazima nisu osjećali smiraj, prsa im nisu bila

Nastavak na sl. strani --->

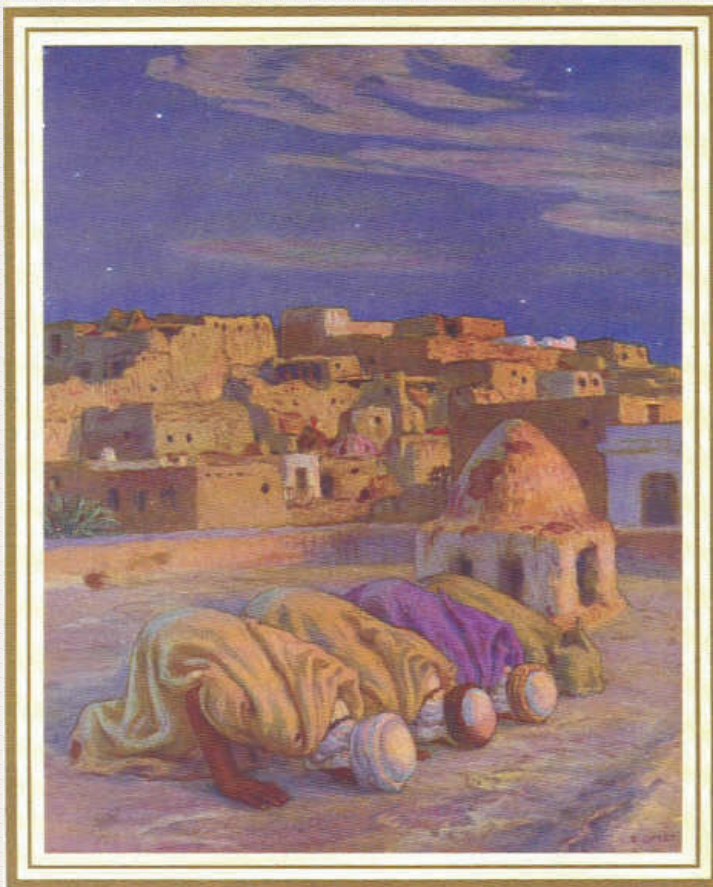
prostrana za Allahov govor. Naprotiv, Allaha su spominjali samo malo i svoje namaze obavljali su samo radi drugih. Svevišnji kaže, kao što stoji u prijevodu značenja 142. ajeta sure En-Nisa': "A kada namaz hoće da obave, lijeno se dižu i obavljaju ga radi ljudi, a Allaha ne spominju osim malo." Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisujući namaz licemjera kaže: „To je namaz licemjera! To je namaz licemjera! Prati Sunce sve dok ne htjedne da zađe između dva šejtanska roga. Tada ustane i brzo klanja četiri rekata, ne spominjući

Allaha osim malo.“ (Muslim i drugi od Enesa, radijallahu te'ala anh) Onaj koga njegov namaz ne udalji od ružnih i razvratnih djela, pa, uistinu mu neće povećati osim udaljenost od Uzvišenog Allaha. Takvim namazom postat će još udaljeniji od svoga Gospodara. Za razliku od njega, oni koji svoja srca i svoje umove usredsrede na namaz, od sebe odbace sve što ih zaokuplja od namaza, takvi će osjetiti rahatluk i slast namaza u svojim prsima, namaz će im predstavljati radost njihovih očiju, kao što je to predstavljao i Allahovom poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Ahmed i Nesai' bilježe od Enesa, radijallahu te'ala anh, da je

Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Mirisi i žene su mi učinjeni dragim, a radost moga oka je u namazu.“ Također, Bilalu je rekao: „Bilale! Namazom nas odmori!“ (Ahmed i Ebu-Davud)

Smirenost, nebrzanje i nežurenje, rezultat su skrušenosti. Zbog toga je Uzvišeni Allah i uvjetovao uspjeh i spas skrušenošću klanjača u namazu. Što se više vjernik u namazu smiri to mu se više i skrušenost poveća i suprotno, što mu više manjka skrušenosti to i njegovi

pokreti postaju brži, ponekad toliko da posmatraču sa strane liče na igru, daleko od suštine namaza. Subhanaallah! Koliko je samo malo klanjača po mesdžidima, a onih koji svoje namaze ispravno obavljaju, sa skrušenošću, smirenošću i svim potrebnim, takvih je još manje. Uzvišeni Allah je istinu rekao: "Pomozite sebi strpljenjem i molitvom, a to je, zaista, teško, osim skrušenim, bogobojaznim, koji su uvjereni da će pred Gospodara svoga stati i da će se Njemu vratiti."

(Prijevod značenja 45-46 ajeta sure El-Bekara) Namaz je licemjerima postao težak ni zbog čega drugog osim do praznoće njihovih prsa. Daleko su bili od ljubavi prema Allahu, subhanehu ve te'ala, od Njegovog spominjanja i veličanja. Nimalo nisu žudili za onim što Uzvišeni ima kod Sebe, niti su to smatrali vrijednim. Imam Ahmed je rekao: „Uistinu je čovječiji udio u islamu onoliki koliki mu je udio u namazu i njegova želja za islamom srazmjerna je želji za namazom.“ Uistinu, velika je razlika između srca

ispunjenog ljubavlju prema Uzvišenom Allahu, poniznom i skrušenom pred Njim, onog koje Ga veliča i priznaje Mu pravo koje Mu dolikuje, i srca koje je prazno od svega toga.

Uzvišeni Allah hvaleći ponizne i skrušene u Svojoj knjizi kaže, kao što stoji u prijevodu značenja 90. ajeta sure El-Enbija': "Oni su se trudili da što više dobra učine i molili su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni." Opisuje ih skrušenim u najčasnijem ibadetu, namazu: "Ono

što žele - vjernici će postići, oni koji molitvu svoju skrušeno obavljaju." (Prijevod značenja 1-2 ajeta sure El-Mu'minun) Također, učene, one kojima je dato znanje, Uzvišeni Allah spominje po skrušenosti, posebno kada im se uče Njegove riječi: "Oni kojima je još prije objavljivanja njegova (Kur'ana) dato znanje padaju licem na tle kad im se on čita, i govore: 'Hvaljen neka je Gospodar naš, obećanje, Gospodara našeg se ispunilo!' I padaju licem na tle plačući, i on i m u v e ć a v a s t a h o p o š t o v a n j e." (Prijevod značenja 107-109 ajeta sure El-Enbija')

Osnova skrušenosti je mehkoća srca, njegova nježnost, smiraj i poniznost. Ukoliko srce bude skrušeno, skrušeni će biti i ostali ljudski organi. Rekao je Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „U tijelu ima jedan organ. Ako on bude ispravan ispravno će biti i cijelo tijelo, a ako se on pokvari, pokvarit će se i cijelo tijelo. Zar to nije srce?!“ (Buharija i Muslim od Nu'mana b. Bešira) Ukoliko srce bude skrušeno, skrušen će biti i sluh i vid, skrušeno će biti lice i ostali organi. Zbog toga bi Allahov poslanik, sallallahu alejhi

ve sellem, učio na ruku u namazu: „Skrušeni su Tebi moj sluh i moj vid, moj razum i moje kosti.“ (Nesai' od Alij b. Ebi-Taliba)

Jedan od ispravnih prethodnika vidio je nekog čovjeka kako se poigrava sa svojim rukama u namazu, pa je rekao: „Da je srce ovoga skrušeno, skrušeni bi bili i ostali njegovi organi.“

Alij b. Ebi-Talib, radijallahu te'ala anh, prokomentarisao je riječi Uzvišenog: „oni koji molitvu svoju skrušeno obavljaju“ na sljedeći način: „Tj. oni čija su srca skrušena, ruke prema drugom muslimanu nježne i oni koji se ne okreću u svojim namazima.“ Od Ibn-Abbasa, radijallah te'ala anhum, se prenosi da je rekao: „To su oni koji strahuju i mole svoga Gospodara (za oprost).“ Hasan el-Basri je rekao: „Iz skrušenih srca oborili su poglede u svojim namazima.“ Skrušenost srca postiže se istinskom spoznajom Uzvišenog Allaha, Njegove veličine i uzvišenosti, Njegove potpunosti. Onaj koji bude imao više znanja o svome Gospodaru bit će i skrušeniji pred Njim, dželle še'nuhu, ponizniji i bogobojazniji. Imam Ahmed je upitan o

skrušenosti u namazu, pa je odgovorio: „To je poniznost pred Silnim i Hvaljenim.“

Na vjerniku je da kada stupi u namaz da se prisjeti svoga stajanja na Sudnjem danu pred Uzvišenim Allahom, da se ne zaokuplja ničim drugim, koliko

je u mogućnosti, da se ne okreće lijevo ili desno. Imam Buharija bilježi od Aiše, radijallahu te'ala anha, da je upitala Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, o okretanju u namazu, na što joj je odgovorio: „To je krađa! Na taj način šejtan krađe od čovjekovog namaza.“ (Ahmed,

Buharija, Ebu-Davud, Nesai')

U hadisu Ebu-Hurejre, radijallahu te'ala anh, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Kada neko od vas bude klanjao neka se ne okreće u namazu jer on uistinu tada razgovara sa svojim Gospodarom Koji je ispred njega. Zato neka se ne okreće!“

Ne zaboravi dragi moj brate i cijenjena sestro da veličaš svoga Gospodara na ruku i sedždi, riječima i djelima, poput riječi koje izgovaraš na ruku: „Slavljen neka je veličanstveni!“ - ili riječi na sedždi: „Slavljen neka je Svevišnji!“ Neka tvoje srce bude budno. Neka prati jezik. Spominji svoga Gospodara srcem, jezikom i ostalim djelovima tijela. Svojim srcem budi prisutan naročito na sedždi, onda kada svoje najčasnije, svoje lice spustiš ponizno i skrušeno na tle pred svojim Gospodarom. Znaj da Uzvišeni Allah ne prima osim skrušeno, ponizno, čisto i bogobojazno srce.

Molim Uzvišenog Allaha da nas učvrsti na Pravom putu sve dok Ga, Uzvišenog ne sretnemo na Sudnjem danu. Amin!

DA LI ZNATE ?

Namaz prilikom pomračenja Sunca i Mjeseca

Namaz koji se klanja pri pomračenju Sunca i Mjeseca je pritvrđeni sunnet kako za muškarce, tako i za žene. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, uspostavio ga je riječima: „Sunce i Mjesec su dva Allahova znaka koji se ne pomračuju ni radi čije smrti, niti rođenja. Kada vidite da se pomračuje, klanjajte!“ (Buhari, 1041 i Muslim, 901.)

Namaz pri pomračenju Sunca i Mjeseca klanjat će se tako što će se svijet bez ezana i ikameta sastati u džamiji. Kada se svijet sabere i pomračenje Sunca počne, imam će sa prisutnima klanjati dva rekata, pri čemu će za svaki rekat obaviti po dva kijama na kojima uči Kur'an i dva ruku'a, učeći duže i zadržavajući se na ruku'u i sedždi duže nego obično .

Od Aiše, radijallahu anha, prenosi se da je rekla: "U doba Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, došlo je do pomračenja Sunca, pa je Vjerovjesnik ustao i sa svijetom klanjao namaz. Učenje Kur 'ana je odužio, pa se sageo na ruku'u i oduljio ga, podigao glavu i Kur'an opet dugo učio, ali kraće od učenja na prvom stajanju. Zatim se opet sageo na ruku'u i ostao dugo na ruku'u, ali ne što kraće od prvog ruku'a, ispravio glavu, učinio dvije sedžde, ustao na noge i na drugom rekatu učio isto. (Buhari , 1044 i Muslim, 901.) Na kraju (namaza) ustao je na noge i rekao: "Do pomračenja Sunca i Mjeseca ne dolazi zbog nečije smrti, niti nečijeg života, nego su to dva očita Allahova znaka koje pokazuje svojim robovima, pa kada to vidite, tražite utočište u namazu." (Buhari , 1047 i Muslim , 901.)

PRAVEDNOST U POSTUPANJU SA NEISTOMIŠLJENICIMA

Da bi bolje shvatili gdje nas odvede cijepanje islamskog saffa, te koliko je to pogrešno i da nas ova razjedinjenost samo udaljava od uspjeha, nastavljamo sa ovim trećim dijelom da navodimo, šta su rekli po ovom pitanju brojni učenjaci našeg ummeta:

Šejh 'Ali el-Šibl, prevod sa arapskog: Sead Jasavić; prof. fikha

01. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmije, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "...ne mora sve ono što je poznato i sigurno jasno, određenom broju ljudi, biti poznato i sigurno jasno svim ljudima, i nije tačno da svi ljudi znaju i razumiju sve ono s čime je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, došao, već je istina da većina njih nije ni čula za većinu onoga što je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao, a većini ne biva jasnim šta se hoće datim Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima i porukama, i pored toga što je Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, govor veoma jasan i decidan (muhkem)!" (*Bejanu Muvafekati Sarihil-Ma'akul li Sarihil-Menkul, 'ala hamiš Minhadžis-Sunneh, 1/222.*)

02. Imam Ibnul-Kajjim, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Osoba koja je u nečemu pogriješila - naravno da nije dozvoljeno slijediti je po tom pitanju, ali isto tako nikako nije dozvoljeno obarati njen imamet, poziciju, ugled i položaj kojeg uživa među ostalim muslimanima!" (*Il'lamul-Muvekki'in, 3/359.*)

03. Hafiz Ibnu Hadžer el-'Askelani, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ako se primjeti da je neka osoba u nečemu pogriješila nije dozvoljeno govoriti da je to glavna karakteristika

dotične osobe, a svako ko bude tako postupao, biće mu uzvraćeno!" (*Fethul-Bari, 5/420.*)

04. Imam el-San'ani, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Nema tog alima (učenjaka), da nije u nekom pitanju pogriješio ili je napravio određenu iznimku, ali zbog njegove vrijednosti ne treba taj stav ili mišljenje neprestano isticati, već preko takvih stvari treba mirno preći!" (*El-Savarim vel-Esinneh, str.297.*)

05. Riječi nekih mudraca: "Osoba kojoj se počnu istraživati mahane ili greške, znajte da je vrijedna!" (*Šerhu ma jeka'u fihi el-Tashif, str.6.*)

06. Imam Ševkani, rahmetullahi te'ala alejhi, navodi riječi el-Herrasa koji kaže: "Kome se greške počnu brojati, njegov stepen jača!" (*Iršadul-Fuhul, str.325.*)

07. Imam Šatibija, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Bezgriješnost nije uslov da bi neki čovjek bio 'alim... greška ne može loše uticati na znanje nekog čovjeka, niti nas može odvratiti od njegova imameta!" (*El-Muvafekat, 1/92.*)

08. Bekr Ebu-Zejd, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ko griješnikom proglasi osobu radi počinjene greške... takva osoba je novotar koja

se povodi za svojim strastima, i postaje odgovornom za dvije stvari: snosi odgovornost za proglašavanje te osobe ološom i griješnikom, te snosi odgovornost za odvrćanje ljudi od znanja tog čovjeka!" (*Tasnifun-nas bejnel-zanni vel-jekin, str.92-93.*)

09. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmije, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ulema (učenjaci), i ostali mu'mini, isto kao što se ne proglašavaju bezgriješnicima, isto tako se ne proglašavaju ni griješnicima!" (*Medžmu'atul-Fetava, 35/69.*)

10. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmije, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ko bude smatrao da se svakom učenjaku - mudžtehidu, mora pokoravati, pogriješio je u nekoliko stvari, postajući tako pokuđen, izmahanisan i omražen; takav griješi, luta i izmišlja!!!" (*Medžmu'atul-Fetava, 11/15.*)

11. Imam Ibnul-Kajjim, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Vjernik mora saosjećati sa bolom svog brata vjernika! Onda kada on posrne, isto kao da je on posrnuo, i neće ga kudit, niti će se na njega derati zbog toga što je pao!?" (*Medaridžul-Salikin, 1/436.*)

12. Imam el-Zehebi, rahmetullahi te'ala alejhi, prilikom navođenja biografije 'Ali b. el-Medinija rhm., kaže sljedeće: "Ne treba svakog onog pri kome se nađe novotarija

(bid'at), ili greška u nečemu (hefva), ili pak počinu neki grijeh (zenb), ocrniti tako da mu se kasnije ne prima ništa od njegova govora! Nije uslov, da bi neka osoba bila pouzdana (sika), da je bezgriješna i sačuvana svakog grijeha!? Korist navođenja velikog broja pouzdanih osoba (sikat), sa spomenom neke od novotarija ili slabosti koje su se našle pri njima, je ta da se ukaže na to da postoje jače i ispravnije osobe od njih, kojima će se dati prednost u slučaju kontriranja u mišljenju, zato se boj Allaha, i pravedno odmjeraiv stvari!" (Mizanul-i'itidal, 3/141.)

13. Imam el-Zehebi, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ako 'glava' ima visoke ciljeve po pitanju borbe (džihada), preći će joj se preko sitnih grešaka..." (Nuzhetul-Fudala', str.1145.)

14. Ishak b. Rahivejh rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Allah dž.š., voli hakk (istinu): Ebu 'Ubejd el-Kasim b. Selam je bolji fakih (pravnik), od mene, i učeniji je od mene!" (Nuzhetul-Fudala', str. 775)

15. Imam Ahmed b. Hanbel, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Most prema Horasanu nije prešla osoba poput Ishaka, i ako se nismo slagali u velikom broju stvari, mada će se ljudi uvijek razilaziti oko nekih stvari!" (Nuzhetul-Fudala', str. 840.)

16. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmije, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "...i ako se desi da neki 'alim, koji ima bezbroj fetvi, pogriješi u oko stotinjak fetvi, to mu se ne smatra mahanom!!!" (Medžmu'atul-Fetava, 27/301.)

17. Se'id b. el-Musejib, radijallahu anhum, kaže: "Nema tog uglednika, niti 'alima, niti vladara, a da pri sebi nema neku od mahana, ali međ' ljudima ima onih čije se mahane neće spominjati... osoba čije dobro nadjača zlo - eventualno zlo će se pokloniti dobru kojeg pri sebi ima!" (Kitabul-Kifajeh, str.79.)

18. Šejhul-Islam, Ibnu Tejmije, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Nije uslov da bi neko bio siddik (dobar i iskren), da sve što kaže, da mu bude tačno, ili da sve što uradi - da ga je uradio po sunnetu!!!" (Iktida'ul-Siratil-Mustekim, 2/599.)

19. Imam Šafija, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ako kod nekog čovjeka preovladava pokornost (ta'ah), i ljudskost (muru'eh), svjedočenje i rivajet (prenošenje govora), mu se neizostavno primaju, a ako kod osobe preovladava nepokornost (ma'asijeh), i neljudskost (havarimul-muru'eh), svjedočenje i rivajet (prenošenje govora), mu se odbijaju!" (Iršadul-Fuhul, str.102.)

20. Imam el-Zehebi, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "...ali, ko je taj

koga su jezici poštedjeli!? Ako se nekoj osobi potvrdi imamet i vrijednost (od strane drugih imama i 'alima), neće mu škoditi ono što će se pričat' u vezi njega! Govor o ulemi zahtijeva određenu dozu pravde i bogobojažnosti!" (Nuzhetul-Fudala', str.670.)

21. Imam el-Zehebi, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "...ipak, osnova nečije ljudskosti leži u brojnosti dobrih djela koja je uradio!" (Nuzhetul-Fudala', str.1401.)

22. Imam el-hafiz el-Hikemi,

rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Oni imaju toliko vrijednosti i dobrih djela pri sebi tako da će to anulirati greške koje imaju pri sebi - ako ih već imaju! Da li malo nečistoće može zaprljati more, kada u njega upadne!?" (E'alamul-Sunneh el-Menšureh, str.185.)

23. Ibnu Redžeb el-Hanbeli, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Većina islamskih učenjaka (imama ili 'alima), je pogriješila u nekim mes'elama (pitanjima), ali sve to ni malo nije uticalo na njihov imamet ili 'ilm... preko takvih stvari se prelazi zbog velikog dobra kojeg su ostavili iza sebe, i zbog velikog broja stvari u kojima su pogodili Allahov propis!" (El-Reddu 'ala menit-tebe'a gajrel-mezahibil-erbe'a, str.56.)

24. Abdullah Ibnul-Mubarek, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ako bolja strana, nekog čovjeka, preovlada nad njegovom lošom stranom - loša strana mu se ne uzima u obzir, i isto tako, ako lošija strana, nekog čovjeka, preovlada nad njegovom boljom stranom - bolja strana mu se ne uzima u obzir!" (Nuzhetul-Fudala', str.656.)

25. Imam el-Zehebi, rahmetullahi te'ala alejhi, kaže: "Ako Allah, džellešuanu, podari, ummetu, imama (vodu), kod koga je veliko dobro, koje preovladava nad njegovim zlom, pa gdje smo mi u odnosu na njega!" (Nuzhetul-Fudala', str.1442.)

26. Imam Šatibija, rahmetullahi te'ala alejhi, navodi riječi Ebu Hamida el-Gazalija rhm., koji kaže: "Većinu džehla i neznanja, običnog svijeta, ojačaše i razviše neznalice međ' sljedbenicima istine! Istinu pomiješaše sa provokacijama i ponižavanjem drugih, a slabe, međ' protivnicima svojim, gledahu s određenom dozom podozrenja i potcjenjivanja, što kod prvih izazva inat i kontriranje, a u srca njihova ukorijeni pogrešna ubjeđenja, što kasnije oteža otklanjanje istih učenjacima - i pored toga što su štete takvih postupaka svima jasne i vidne!" (El-Muvafekat, 4/265.)

RAZLIKA IZMEĐU IMANA I ISLAMA

Također u hadisu Sa'd b. Ebi-Vekkasa, radijallahu te'ala anhu, stoji da je Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nešto dijelio ashabima, pa mu je Sa'd rekao: „Allahov poslanice, daj tom i tom čovjeku, uistinu je on mu'min.“ Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: „Ili je musliman?“ Sa'd b. Ebi-Vekkas, radijallahu te'ala anh, rekao je tri puta: „Uistinu je on mu'min“, a Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je također tri puta upitao: „Ili je musliman?“

Piše Ishak Ahmetović

Sljedbenici sunneta Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prave razliku između imana i islama. Tako neki od njih kažu: „Islam je riječ, a iman je djelo.“ Drugi kažu: „Islam je predavanje i pokoravanje Uzvišenom Allahu vanjskim, vidljivim djelima, dok je iman vjerovanje u unutarnja, skrivena i vanjska, vidljiva djela koja su došla u Šerijatu.“

Šejhul-islam Ibnu-Tejmijje, rahmetullahi te'ala alejh, je rekao: "Ljudi su se po pitanju imana podijelili na tri mišljenja: Jedni kažu da je islam iman, i da su to dva imena za jednu stvar. Drugi kažu da je islam riječ. I oba ova mišljenja imaju osnove, međutim, ispravno mišljenje je ono kako je pojasnio Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada je upitan o islamu i imanu. Islam je protumačio vanjskim, vidljivim djelima, dok je iman protumačio vjerovanjem u šest osnovnih temelja imana."

Na nama je da, kada nam se spomenu islam i iman zajedno, protumačimo ih onako kako je to činio i Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekavši da je najveći vid imana riječi La ilahe

illallah, a najmanji vid uklanjanje prepreke sa puta... (Buharija) Ovo mišljenje zastupaju i šejh Bin Baz, (bivši muftija Saudijske Arabije), šejh Ibn-Usejmin, (veliki alim koji je prije nekoliko godina preselio na ahiret) rahmetullahi te'ala alejhima, kao i šejh Fevzan, koji je poznat današnjem islamskom svijetu i mnogi drugi. Šejh bin-Baz, rahmetullahi te'ala alejh, je rekao: „Islam je predavanje i pokoravanje Uzvišenom Allahu vanjskim, vidljivim djelima, dok je iman vjerovanje u unutarnja, skrivena i vanjska, vidljiva djela koja su došla u čistom Šerijatu. I ovako se tumače (islam i iman) samo kada se zajedno spomenu na jednom mjestu, kao što su spomenuta u ovom vjerodostojnom hadisu (hadisu Džibrila). Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je islam protumačio vidljivim, vanjskim ibadetima, poput: dva šehadeta, namaza, zekata, posta i hadždža, dok je iman protumačio unutarnjim ibadetima, poput vjerovanja u Allaha, subhanehu ve te'ala, Njegove meleke itd.“ (Medžmuatul-fetava, 1/160)

Šejh ibn-Usejmin, rahmetullahi te'ala alejhi, je rekao: „Kada se spomenu islam i iman zajedno, tada se pod

islamom podrazumijevaju vanjska djela, poput govora jezikom i djela organa, dok se pod imanom podrazumijevaju unutarnja djela od vjerovanja i drugih djela srca ... Dakle, kada se spomene samo islam, tada on obuhvata cijelu vjeru i tada u njega ulazi i iman. Dok, kada se uz njega spomene i iman, tada islam označava vanjska djela, poput govora jezika i djela organa, a iman tada označava unutarnja djela od ubijedenja srca i drugih njegovih djela.“ (Fetava ve resail eš-šejh Ibn Usejmin, 1/47-49, skraćeno)

Slične su riječi i šejha Fevzana kada kaže: „Iman i islam kada se spomenu zajedno, svaki od njih ima svoje značenje, dok kada se spomene samo jedan od njih, tada obuhvata i značenje drugog. Kada se spomenu zajedno islam se odnosi na vanjska djela a ona su pet temelja islama, a iman se odnosi a unutarnja djela, tj. šest temelja imana čije je mjesto u srcu.“ (Šerh usuli es-selase, 198-199) Također, šejh Fevzan kaže: „Iman je opširniji od islama, tako da je svaki mu'min musliman, dok nije svaki musliman mu'min.“ (Šerh Usuli es-selase, 197)

Na razliku između imana i islama upućuju i riječi Uzvišenog Allaha, kao što stoji u prijevodu značenja sljedećeg ajeta; „**Neki beduini govore: (amena) 'Mi vjerujemo!' Reci: 'Vi ne vjerujete, ali recite (eslemna) 'Mi se predajemo-pokoravamo!' ...**“ (El-Hudžurat, 14) Također i riječi Uzvišenog, kao što stoji u prijevodu značenja sljedećih ajeta: „**I Mi iz njega vjernike izvedosmo, a u njemu samo jednu kuću muslimansku našosmo.**“ (Ez-Zarijat, 35-36) U poznatom hadisu Džibrila, alejhi-s-selam, nalazimo potvrdu za prethodno rečeno. Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je upitan od strane Džibrila, alejhi-s-selam, o islamu, na što mu je odgovorio: „Islam je da svjedočiš da nema drugog istinskog boga osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, da obavljaš namaz, daješ zekat, postiš ramazan i da obaviš hadždž ako si u stanju.“ Nakon toga, Džibril ga je upitao o imanu i on je odgovorio: „Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Posljednji dan i da vjeruješ u Allahovo određenje dobra i zla.“ (Muslim, 1/36; Ebu-Davud, 4695; Tirmizi, 2610; Nesai, 8/97; Ibn-Madže, 63) Također u hadisu Sa'd b. Ebi-Vekkasa, radijallahu te'ala anhu, stoji da je Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nešto dijelio ashabima, pa mu je Sa'd rekao: „Allahov poslaniče, daj tom i tom čovjeku, uistinu je on mu'min.“ Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: „Ili je musliman?“ Sa'd b. Ebi-Vekkas, radijallahu te'ala anhu, rekao je tri puta: „Uistinu je on mu'min“, a Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je također tri puta upitao: „Ili je musliman?“ (Buharija, 1/25; Muslim, 1/132; Ebu-Davud, 4683; Nesai, 8/103)

Vidimo da je Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovdje pravio razliku između *mu'mina* i *muslimana*. Imam Ahmed, rahmetullahi te'ala

alejhi, je rekao: „Iman je okružen islamom, pa kada čovjek počini zinaluk, on iz imana izlazi u islam.“ Ovu predaju zabilježio je El-Hallal u svome djelu Es-Sunne br.1080.

Veliki islamski autoritet, Muhammed b. Husejn el-Adžurri, rahmetullahi te'ala alejh, je rekao: „Od ispravnih prethodnika se prenosi da su govorili: 'Čovjek kada počini zinaluk iman se odstrani od njega, pa ako se pokaje Allah mu ga vrati.' Ovo upućuje da se iman povećava i smanjuje, dok nije takav slučaj sa islamom.“ (Kitabu eš-šeria, 1/265)

Ispravni prethodnici su, također, ukazivali na razliku između imana i islama s činjenicom da se iman povećava i smanjuje za razliku od islama. Također ako uključimo našu zdravu logiku da se iman doista povećava i smanjuje, navedimo primjer osobe koja je primila Islam a prije je bila nevjernik. Da li je onda moguće da ta osoba kada prihvati vjeru Islam ostaje istog imana ili se on povećava svakim danom kako ta osoba saznaje novo o Islamu, a smanjiva će se ako učini grijehe pa se ne pokaje ili ne prihvati neki od propisa Islama? Mnogo

je primjera na ovu temu, da se iman povećava i smanjuje. Povećava se činjenjem dobrih djela, a smanjuje se činjenjem loših djela, kao što je to bila definicija ashaba i skoro cjelokupne uleme prvih generacija poslije ashaba kao i dan danas.

Na osnovu spomenutog, zaključujemo da sljedbenici sunneta ne smatraju iman i islam jednim te istim, kao što to čine murdžije i haridžije. A prijevod značenja sljedeća tri ajeta iz Časnog Kur'ana nam je dovoljan, da povjerujemo u to, te da se iman kako povećava, tako se i smanjuje, a Allahov govor je najispravniji i najupečatljiviji govor. Kaže Allah, subhanehu ve te 'ala u prijevodu značenja: „Pravi vjernici su samo oni čija se srca strahom ispune kad se Allah spomene, a kad im se riječi Njegove kazuju, vjerovanje im povećavaju i samo se na Gospodara svoga oslanjaju. „ (El-Enfal, 2.) „One kojima je, kada su im ljudi rekli: - Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate! - to povećalo njihovo vjerovanje, pa su rekli: - Dovoljan nam je Allah i divan je On Gospodar. „ (Al-Imran, 173) „On uliva smirenost u srca vjernika da bi još više povećali vjerovanje koje već imaju.“ (El-Feth, 4)

Na kraju želim još istaći, da je ovo veoma iscrpna i opširna tema, te da se u jednom ovako skromnom novinskom tekstu ne može sve obuhvatiti niti reći, koliko se to može itekako saznati iz knjiga Akaida koji govore na ovu temu. Stoga svima preporučujem da se vrate na ispravne knjige akaida koje su prevedene na naš jezik. Allaha, džellešanuhu, molimo da nam poveća naš iman i da budemo od onih koji će uvijek biti na velikom stepenu imana u Allaha, džellešanuhu, i svega onoga što nam je On, subhanehu ve te 'ala, dostavio preko našeg Časnog Poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

SVAKA DUŠA

ĆE SMRT OKUSITI

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: „Kada se robu vjerniku približi rastanak sa ovim svijetom i otvori put za onaj svijet, sa neba se spuste meleki, bijelih lica poput sunca, noseći sa sobom za njega Džennetske ćefine i balzam i sjednu nadomak njegova vida. Zatim dođe Melek smrti, sjedne pored njegove glave i pozove: 'O smirena dušo, izađi (iz tijela) i uđi u Allahov oprost i zadovoljstvo! - pa počne izlaziti, cureći poput kapi na otvoru mješine za vodu.

Piše Osman Smajlović

Mi kao muslimani vjerujemo da je Allah, džellešānuhu, stvorio ovaj svijet i da je postavio u njemu određene zakone po kojima se vladaju njegova stvorenja. Rekao je Uzvišeni Allah u prijevodu ajeta: „U Allahovim zakonima ti nikad nećeš naći promjene, u Allahovim zakonima ti nećeš naći odstupanja.” (Fatir, 43) Jedan od tih zakona je da će svako živo biće okusiti smrt i da nikome ne pripada vječnost. Rekao je Allah, džellešānuhu, u prijevodu ajeta: „Svako živo biće će smrt okusiti.” (Ali-Imran, 185) Negirajući da je bio neko prije Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, besmrtni ili da će biti neko poslije, pa čak i više od toga, Uzvišeni Allah potvrđuje da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također nije besmrtni, kao što stoji u prijevodu ajeta: „Nijedan čovjek prije tebe nije bio besmrtni; ako ti umreš, zar će oni do vijeka živjeti?” (Al-Enbija, 34) A najbolji praktičan primjer za ono što smo spomenuli je smrt našeg voljenog Poslanika alejhisselam i smrt ostalih poslanika koji su mu prethodili. Da je smrt nekoga zaobišla, bio bi to zasigurno naš Poslanik, alejhisselam sa ostalim poslanicima, jer su oni najodabranije osobe kod Allaha, međutim u Allahovim zakonima nema promjene niti odstupanja. Smrt

Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, izaziva kod ashaba veliko iznenađenje i zaprepaštenje. Omer, radijallahu anhum, govori: „Poslanik nije umro niti će umrijeti, dok Allah ne ukloni munafike!“, prijeteci ubistvom onome ko to kaže. Potom dolazi Ebu Bekr, radijallahu anhum, ulazi kod tijela Poslanika, alejhisselam, otkriva mu lice, ljubi ga i plače, govoreći: „Iskupio bih te svojim ocem i majkom, Allah te neće sastaviti između dvije smrti, umro si smrću koja ti je propisana.“, a potom se obraća prisutnim: „Ko je obožavao Muhammeda, nek zna da je on umro, a ko obožava Allaha, pa On je Onaj koji ne umire!“, zatim citira ajet u prijevodu značenja: „Muhammed je samo poslanik a prija njega je bilo poslanika, ako bi on umro ili ubijen bio, zar bi se stopama svojim vratili? (Ali-Imran, 144)

Važna shvatanja

Veliki učenjak Ibnul-Kajim, rahimehullah, je rekao: „Tri su vrste boravišta: dunjaluk, berzah i ahiret, Allah, džellešānuhu, je učinio svakom boravištu stanje koje je posebno za njega. Stvorio je čovjeka od tijela i duše, učinio je stanje dunjaluka vezano za tijelo a duša ga slijedi u tome. Stanje berzaha je vezano za dušu a tijelo je slijedi u tome, a stanje

ahireta je vezano za dušu i tijelo zajedno, pa će uživanje biti za dušu i tijelo, a tako isto i kazna.“ Moramo izgraditi u svojim dušama jednu vrlo važnu osobinu, a to je potpuna predaja i potvrda svega onog što je došlo od Uzvišenog Allaha i Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Da se Allah, džellešānuhu, smiluje Tahaviji kada je rekao: „Nema čvrstine u vjeri, osim sa potpunom pokornošću i predajom.“

Značenje smrti

Sa sigurnošću možemo reći da smrt nije potpuno nestajanje, već je to prekid veze između duše i tijela, tj. njeno privremeno napuštanje tog tijela. Duša odlazi u svoje privremeno prebivalište, a tijelo se rastvara, da bi se na Sudnjem danu sastali i uživali u blagodatima ili se patili u kazni. Smrt je promjena stanja i prelazak iz boravišta u boravište. Također treba napomenuti da je smrt Allahovo, džellešānuhu, stvorenje, a dokaz za to je Kur'anski ajet, koji glasi u prijevodu značenja: „Onaj koji je stvorio smrt i život da bi iskušao koji od vas će bolje raditi.“ (Al-Mulk, 2) Pa i sama smrt će okusiti na Sudnjem Danu smrt, kao što nas je o tome obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, da će smrt doći na Sudnjem Danu u obliku ovna, zatim će se povaliti i zaklati, pa će se

reći stanovnicima Dženneta i Džehennema: „Od danas vama pripada vječnost, od danas nema više smrti.“

Broj smrti

Možda će ovaj (pod)naslov biti malo čudan, jer ćemo svi reći: „Zar mi ne umiremo jedan put, a zatim bivamo proživljeni?“ Rekao je Uzvišeni Allah u prijevodu ajeta: „**Kako možete da nevjerujete u Allaha, vi koji ste bili ništa (mrtvi), pa vam je On živote dao; On će, zaista, učiniti da pomrete i poslije će vas oživjeti, a onda ćete se Njemu vratiti.**“ (Al-Bakare, 28) Vidimo da je u ajetu smrt dva puta spomenuta kao i proživljenje. Poznati mufesir Abdullah ibn Abbas, radijallahu anhum, je rekao povodom ovog ajeta: „**Bili ste mrtvi pa vas je On proživio, mrtvi u kičmama vaših očeva, niste bili ništa dok vas nije stvorio, zatim vas je usmrtio pravom smrću, zatim vam živote dao kada vas je proživio.**“ A potvrda ovom je i drugi ajet, koji glasi u prijevodu: „**Gospodaru naš, reći će oni (nevjernici), dva puta si nas usmrtio i dva puta si nas oživio.**“ (Al-Mumin, 11)

Ko usmrćuje insana

Uzvišeni Allah je taj čijim se dopustom, kaderom i voljom dešava smrt, kao što kaže u prijevodu ajeta: „**Allah uzima duše u času njihove smrti, a i onih koji spavaju, pa zadržava one kojima je odredio da umru, a ostavlja one druge do roka određenog. To su, zaista, dokazi za one koji razmišljaju.**“ (Az-Zumer, 42) A Meleku smrti se pripisuje uzimanje duše zato što mu je to povjereno od Allaha, uzima i vadi dušu zatim je predaje melecima rahmeta ili azaba. Kaže Uzvišeni Allah u prijevodu ajeta: „**Reci: "Melek smrti, koji vam je za to određen, duše će vam uzeti, a poslije ćete se Gospodaru svome vratiti.**“ (As-Sedžda, 11) Ibn Abbas, radijallahu anhum, kaže u vezi ajeta koji glasi u prijevodu značenja: „**On vlada robovima Svojim i šalje vam čuvare; a kad nekome od vas smrt dođe, izaslanici Naši mu, bez**

oklijevanja, dušu uzmu.“ (Al-En'am, 61) : „**Izaslanici su melec koji pomažu Meleku smrti dok duša ne dođe do grla, a zatim je on sam preuzima.**“ Kad vidimo ovaj komentar, shvatićemo da nema suprotnosti između prethodna dva ajeta.

Kako se uzima duša vjernika

U dijelu hadisa kojeg prenosi Bera ibn Azib, radijallahu anhum, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: „**Kada se robu vjerniku približi rastanak sa ovim svijetom i otvori put za onaj svijet, sa neba se spuste meleki, bijelih lica poput sunca, noseći sa sobom za njega Džennetske čefine i balzam i sjednu nadomak njegova vida. Zatim dođe Melek smrti, sjedne pored njegove glave i pozove: 'O smirena dušo, izadi (iz tijela) i udi u Allahov oprost i zadovoljstvo! - pa počne izlaziti, cureći poput kapi na otvoru mješine za vodu. Zatim je uzme, a kada je uzme, ni koliko je treptaj oka ne ostave je u njegovoj ruci, dok je ne uzmu i ne stave u te čefine i taj balzam, a kada je stave, iz nje izade prijatan miris, poput najljepšeg mirisa mošusa na cijeloj Zemlji. Zatim se sa njom počnu dizati. Kada tako sa njom naiđu, ne prođu ni pored jedne grupe meleka, a da ne upitaju: 'Kakav je ovo lijep miris?'- pa im odgovore: 'Miris toga i toga', prozivajući ga najljepšim imenima kojima su ga zvali dok je bio na ovom svijetu. I tako sve, dok ne dođu do nama najbližeg neba, gdje zatraže da mu se otvore vrata, pa se otvore. Odatle ga od jednog do drugog neba ispraćaju najodabraniji stanovnici, sve dok tako ne dođe do sedmog neba, gdje Uzvišeni Allah rekne: 'Zapišite Moga roba u Knjigu Illijun, i vratite ga u zemlju, jer Ja sam ih od nje stvorio, u nju ću ih vratiti, i iz nje ću ih ponovi izvesti.' Zatim se vraća duša u tijelo.**“ (Ahmed)

Kako se uzima duša nevjernika

U istom hadisu od Bera ibn Aziba, radijallahu anhum, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao:

„**Kada se robu nevjerniku približi rastanak sa ovim svijetom i otvori put za onaj svijet, sa neba se spuste meleki crnih lica, noseći sa sobom kostrijetno sukno, i sjednu nadomak njegova vida. Zatim dođe Melek smrti, sjedne pored njegove glave i pozove: 'O prljava dušo, izadi (iz tijela) i udi u Allahovu srdžbu i gnjev!' On (Poslanik) je nadalje rekao: "Zatim se ona po tijelu razide, pa je počne čupati kao što se čupa trn iz mokre vune. Zatim je uzme, a kada je uzme, ni koliko je treptaj oka ne ostave u njegovoj ruci, dok je ne stave u to kostretno sukno. Tada iz nje izade odvratani smrad kao od najpokvarenije lešine na cijeloj Zemlji. Zatim se sa njom počnu dizati, ne prođu ni pored jedne skupine meleka, a da ne upitaju: 'Kakav je ovo odvratni smrad?'- pa im odgovore: 'Smrad toga i toga', prozivajući ga najružnijim imenima kojima su ga zvali dok je bio na ovom svijetu, i tako sve dok sa njom ne dođu do nama najbližeg neba, gdje zatraže da se otvore vrata, pa se ne otvore." Zatim je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovorio riječi Uzvišenog (u prijevodu): „**Kapije nebeske neće se otvoriti, i prije će debelo uže kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući.**“ (El-A'raf, 40). Zatim će Uzvišeni Allah reći: "Zapišite knjigu njegovu u Sidždžinu na dnu Zemlje!" Zatim će njegova duša odatle biti bačena. Potom je on (Poslanik) citirao: „**A onaj ko bude smatrao da Allahu ima iko ravan - biće kao onaj koji je s neba pao i koga su ptice razgrabile, ili kao onaj kojeg je vjetar u daleki predio odnio.**“ (El-Hadždž, 31) Zatim će se duša njegova ponovo u njegovo tijelo vratiti. (Imam Ahmed)**

Zaključak je da treba u prehodno spomenuto vjerovati zatim se za susret sa svojim Gospodarom pripremiti. Onaj ko voli susret svoga Gospodara, pa i Allah voli susret sa njim, a onaj ko mrzi susret svoga Gospodara, pa i Allah mrzi susret sa njim. Gospodaru učini nas od onih koji slušaju Tvoj govor, a zatim rade po njemu? AMIN!

KADA VIDITE MLAĐAK - ZAPOSTITE

Vijeće učenjaka u Saudijskoj Arabiji na svom zasijedanju 13. 08. 1392. hidžretske godine, nakon razmatranja ovog pitanja donijelo je sljedeću odluku: "Od pojave islama prošlo je već četrnaest stoljeća i ne znamo da se ikada do sada desilo da su muslimani cijelog svijeta, na osnovu viđenja mlađaka u jednom mjestu, zajedno proslavljali islamske praznike. Tako da, članovi ovog vijeća donose odluku da se ostane na onome na čemu se do sada bilo i da svaka islamska država ima pravo na izbor onoga što ona smatra ispravnijim, konsultujući svoje učenjake, bez obzira da li oni uvažavali ili ne, razlikovanje mjesta na kojima se pojavljuje mlađak i na osnovu toga donosili odluku o nastupanju posta."

Piše Hajrudin Ahmetović

Abdullah Ibn Omer, radijallahu anhum kaže: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: *'Kada vidite mlađak zapostite, i kada ga ponovo vidite prekinite s postom.'*" (Muttefekun alejh) Islamski učenjaci su se razišli po pitanju koliko je osoba dovoljno da posvjedoče viđenje mlađaka, kako bi se utvrdilo njegovo viđenje i kako bi se otpočelo s postom. Većina islamskih učenjaka mišljenja je da ukoliko jedna pouzdana osoba posvjedoči da je vidjela mlađak, da se njeno svjedočenje prihvata i otpočinje se s postom. Takvog mišljenja su: Ebu Hanife, Šafija, Ahmed, učenjaci zahirijskog mezheba, Ibnul-Munzir i drugi, Allah im se svima smilovao. Dok, imam Malik, El-Lejs, Evza'i, Sevre i drugi mišljenja su da je za utvrđivanje mlađaka potrebno najmanje dvije osobe, analogno svjedočenju. Inšaallahu te'ala, prioritetnije je

mišljenje da je dovoljno svjedočenje jedne pouzdane osobe, svejedno da li bila muškarac ili žena kako spominje Ibn Hazm u svome djelu El-Muhalla, jer je i sam Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postupio po tome, kako se spominje u hadisu Ibn Omera, radijallahu anhuma, gdje kaže: "Ljudi su pratili mlađak, pa sam ga ja vidio i obavijestio o tome Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a On je onda zapostio i naredio ljudima da poste." (Hadis bilježe imam Ebu Davud, Darimi, Ibn Hibban, Darekutni i Bejheki. Imam Hakim kaže da je hadis vjerodostojan po uslovima imama Muslima s čime se slaže i imam Zehebi. Veliki islamski učenjak Muhammed Nasiruddin Albani, rahmetullahi te'ala alejh, ocijenio je hadis vjerodostojnim u svome vrijednom djelu Irvaul galil fi tahridži ehadişi menari es-sebil:4/16. Međutim, za prekid posta, odnosno završetak mjeseca ramazana i viđenje mlađaka

mjeseca ševvala koji slijedi poslije ramazana, islamski učenjaci su složni, osim nekolicine njih, da je potrebno svjedočenje najmanje dvije povjerljive osobe. Kao dokaz za ovo mišljenje većina islamskih učenjaka navodi hadis Abdurrahmana b. Zejda b. el-Hattaba, da su mu ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pričali da je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: *"Postite kada vidite mlađak i prestanite s postom kada ga vidite. Svoje obrede vežite za njega. Ukoliko ga ne vidite, upotpunite mjesec s trideset dana. Ako vam posvjedoče dvojica (da su ga vidjeli) postite (otpočnite s postom) i prekinite s postom."* (Hadis bilježe imam Nesa'i, Ahmed i Darekutni.) Imam Ahmed u svom predanju bilježi: *"... ukoliko vam posvjedoče dvojica muslimana ..."* -dok imam Darekutni bilježi sljedeću verziju: *"... ukoliko vam posvjedoče dvojica povjerljivih, pouzdanih*

muslimana..." Učenjak Albani kaže: "Lanac prenosioca ovog hadisa je vjerodostojan i svi prenosioci u njemu su pouzdani ...": (*Irvaul galil fi tahridži ehadisi menari es-sebil*, 4/17) Kao što vidimo, ovaj hadis ukazuje na to da nije dozvoljeno otpočeti post mjeseca ramazana niti prekinuti s njim osim sa svjedočenjem dvojice pravednih, povjerljivih muslimana. Međutim, prethodni hadis od Ibn Omera izuzima početak posta, tako da je dozvoljeno otpočeti s postom svjedočenjem jedne osobe, dok nije došao nikakav hadis kojim se na sličan način izuzima prekid posta, završetak ramazana. Zbog toga ostaje da se prekid posta utvrđuje svjedočenjem najmanje dvojice pravednih muslimana, a Allah Uzvišeni najbolje zna.

Dali će muslimani cijelog svijeta zajedno zapostiti

Drugi način utvrđivanja nastupanja ramazana jeste upotpunjavanje mjeseca ša'bana s trideset dana, jer šerijatski mjesec ne može biti manji od 29 dana niti veći od 30 dana. Inša'allahu te'ala, ovdje bi trebali, onoliko koliko nam Uzvišeni Allah dozvoli, da obradimo pitanje da li su stanovnici jedne zemlje, ukoliko ne vide mlađak a saznaju da se on pojavio u nekoj drugoj zemlji, obavezni da otpočnu post zajedno sa onima koji su vidjeli mlađak, ili svaka zemlja prati pojavu mlađaka i otpočine post onda kada ga vidi ili kada napuni trideset dana ša'bana. Islamski učenjaci, rahmetullahi te'ala alejhim, po ovom pitanju imaju više mišljenja.

Prvo mišljenje: Ukoliko se ustanovi pojava mlađaka u nekom mjestu, bilo ono blizu ili daleko, obaveza svih muslimana je da postupe po tom viđenju mlađaka i da zajedno sa onima koji vidjeli mlađak zaposte ramazan. Ovo mišljenje zastupaju učenjaci

hanefijskog i hanbelijskog mezheba, rahmetullahi te'ala alejhim. (*Fikhul-hanefi fi sevbihi el-džedid*, 1/402; *El-Mugni*, 4/329) Takođe, prenosi Ibnul-Kasim od imama Malika da je rekao: "Ukoliko se u jednom mjestu sazna da su stanovnici drugog mjesta vidjeli mlađak (i zapostili), na stanovnicima ovog mjesta je da naposte taj dan koji nisu postili zajedno sa onima koji su vidjeli mlađak i da od tog dana nastave postiti s njima." Prenosi se da je slično rekao i imam Šafija (*Bidajetul-mudžtehid*, 3/157). Ovi učenjaci zasnivaju svoje mišljenje na hadisu Abdullaha ibn Omera da je Allahov

(*Medžmu'u-l-fetava li Bin Baz*, 15/85)

Drugo mišljenje: Svako mjesto, svaka država počinje s postom sa svojim viđenjem mlađaka, tj. kada oni vide mlađak, ne osvrćući se na druge. Ovo je mišljenje Abdullaha ibn Abbasa, Kasim ibn Muhammeda, Salim ibn Abdullaha i Ishak ibn Rehavejha. (*El-Mugni*, 4/328; *El-Medžmu'u*, 6/183; *Nejlul-evtar*, 3/160) Također, stanovnici Medine prenose od Imama Malika da je rekao: "Viđenje mlađaka u nekoj zemlji ne obavezuje na post stanovnike one zemlje u kojoj se nije vidio mlađak..." (*Bidajetul-mudžtehid*, 3/157) Oni zasnivaju svoje mišljenje na hadisu kojeg je zabilježio imam Muslim u svome Sahihu preko Muhammeda ibn Ebi Hermele, od Kurejba da ga je Ummu Fadl bintul-Haris poslala u Šam Muaviji. Kaže Kurejb: "Došao sam u Šam i obavio svoju potrebu zbog koje me je poslala Ummu Fadl. U Šamu me je zatekao ramazan. Vidio sam mlađak u noći petka (tj. u četvrtak naveče). Pred kraj mjeseca, vratio sam se u Medinu. Spominjući mlađak, upitao me je Abdullah ibn Abbas, radijallahu anhum: 'Kada ste vidjeli mlađak?' Rekao sam: 'Vidjeli smo ga u noći petka (tj. u četvrtak naveče).' 'Ti si ga vidio? - ponovo me je upitao. Rekao sam: 'Da. Vidjeli su ga i drugi ljudi, i od tada su postili i

postio je i Muavija.' Rekao mi je Ibn Abbas: 'Međutim, mi smo ga vidjeli u petak naveče i nećemo prestati postiti sve dok ne napunimo trideset dana ili dok ne vidimo mlađak!' Rekao sam mu: 'Pa, zar nije dovoljno to što je Muavija (tadašnji halifa muslimana) vidio mlađak i što je postio?!' Rekao mi je Ibn Abbas: 'Ne. Ovako nam je naredio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem'" (*Muslim*, 2/765; *Ahmed*, 2/1306; *Ebu Davud*, 2/748; *Tirmizi*, 2/101; *Nesa'i*, 4/131) Ovi učenjaci, rahmetullahi te'ala alejhim,

Nastavak na sl. strani --->

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Postite kada ga (mlađak) vidite i prestanite s postom kada ga vidite." (*Buharija*, 4/135; *Muslim*, 2/760; *Malik u "Muvetti"*, 1/286; *Ibn Madže*, 1/529; *Nesa'i*, 4/134; *Ahmed*, 2/145; *Darimi*, 2/3; *Ibn Huzejme*, 3/201; *Ibnul-Džarud*, 390; *Darekutnijj*, 2/161; *Bejhikijj*, 4/204, 205; *Et-Tajalisi*, 1/182; *Ebu Ja'ala*, 4/337; *El-Begavi u "Šerhu-s-sunne"*, 3/454; *Tahavija u "Muškilu-l-asar"*, 1/209) Riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Postite kada ga vidite..." ne odnose se samo na muslimane Medine nego na sve muslimane širom svijeta.

komentarišući hadis i dokazivajući njime svoje mišljenje, kažu da Ibn Abbas koji je živio u Medini, nije postupio po Muavijinim viđenju mlađaka, a Muavija je živio u Šamu, Siriji, i niko od ashaba koji su živjeli zajedno s Ibn Abbasom u Medini nije se suprostavio njegovom postupku. Današnji učenjaci koji zastupaju ovo mišljenje kažu da tada u vrijeme Muavije, tadašnjeg halife muslimana, svi muslimani nisu zajedno otpočinjali s postom, tj. nisu postupali po jednom viđenju mlađaka ma gdje se on pojavio, pa kako da se danas insistira na tom mišljenju kada svaka država ima svog vođu.

Treće mišljenje: *Ukoliko se pojavi mlađak u jednoj državi, sve susjedne države, bliske države, imaju isti propis, tj. na stanovnicima svih tih država je da zajedno otpočnu s postom. U suprotnom, udaljene države, svaka od njih prati pojavu mlađaka.* Ovo mišljenje zastupaju učenjaci šafijskog mezheba. Kao dokaz za svoj stav uzimaju hadis Kurejba, kojeg smo već spomenuli, ističući da mjesta, Medina i Šam (Sirija) nisu bliska. Kako znati koja je to država bliža a koja dalja? Na osnovu čega da ih razlikujemo?

Prvo: Na osnovu ishodišta, mjesta pojave mlađaka. Tako da, sve one države koje vide mlađak na istom mjestu smatraju se bliskim državama. Za ovo mišljenje su se opredjelili učenjaci Iraka i Es-Sajdelani.

Drugo: Sve države u kojima preovladava jednaka, ista klima, smatraju se bliskim državama. Ovo mišljenje zastupaju Es-Simiri i drugi.

Treće: El-Fevrani, El-Gazali, El-Begavi i drugi kao mjerilo raspoznavanja bliskih država od dalekih, uzeli su razdaljinu, dužinu puta nakon koje musafir može da skraćuje namaz. Tako da, sve države koje su udaljene jedna od druge manje nego što iznosi ova dužina puta nakon koje je dozvoljeno skraćivati namaz, smatraju se bliskim državama. Imam

Nevevi, rahmetullahi te'ala alejh, nije se složio s ovim mišljenjem. Naprotiv, ocijenio ga je slabim, navodeći da pojava mlađaka nema nikakve veze s udaljenošću nakon koje se skraćuje namaz i opredijelio se za prvo mišljenje, tj. da sve države koje imaju isto mjesto pojave mlađaka smatraju se bliskim državama. (*El-Medžmu'u*, 6/182) Ovo mišljenje zastupa i Ibn Tejmije, rahmetullahi te'ala alejh. Takođe, učenjaci koji zastupaju ovo mišljenje, podupiru ga i kijasom, pa kažu: "Čovjek kada posti van ramazana ne osvrće se na druge zemlje, na pojavu Sunca i Mjeseca u tim drugim zemljama, ne prati kada oni izlaze i zalaze. Ako tako čini van ramazana, zašto da tako ne postupi i u ramazanu?

Zbog čega praviti razliku?" Ili, recimo, umru dva brata muslimana tačno u vremenu zalaska Sunca. Jedan od njih je živio na Istoku a drugi na Zapadu. Kako ćemo odrediti ko će koga naslijediti? Moramo gledati gdje Sunce zalazi prije. Vidjećemo da Sunce zalazi prije na Istoku i zbog toga kažemo da će onaj koji je živio na Zapadu naslijediti svoga brata na Istoku, jer je ovaj prije umro. (*Šerh Bulugul-Merama od šejha Usejmina*)

Vijeće učenjaka u Saudijskoj Arabiji na svom zasijedanju 13. 08. 1392. hidžretske godine, nakon razmatranja ovog pitanja donijelo je sljedeću odluku: "Od pojave islama prošlo je već četrnaest stoljeća i ne znamo da se ikada do sada desilo da su muslimani cijelog svijeta, na osnovu viđenja mlađaka u jednom mjestu, zajedno

proslavljali islamske praznike. Tako da, članovi ovog vijeća donose odluku da se ostane na onome na čemu se do sada bilo i da svaka islamska država ima pravo na izbor onoga što ona smatra ispravnijim, konsultujući svoje učenjake, bez obzira da li oni uvažavali ili ne, razlikovanje mjesta na kojima se pojavljuje mlađak i na osnovu toga donosili odluku o nastupanju posta." (*Tevdihul-ahkam*, 3/454; *Medžmu'ul-fetava*, 15/95) Islamski pravni kolegij nakon razmatranja ovog pitanja donio je odluku u kojoj se kaže: "...Nema potrebe za pozivanjem i obavezivanjem svih muslimana u svijetu da zajedno nastupaju s postom i proslavljanjem islamskih praznika, jer poziv na jedinstvenost u tome uistinu

neće ujediniti muslimane, kako to neki misle (učenjaci koji zastupaju mišljenje da ukoliko se ustanovi pojava mlađaka u nekom mjestu, bilo ono blizu ili daleko, obaveza svih muslimana je da postupe po tom viđenju mlađaka i da poste). Takođe, savjetujemo da se ustanovljavanje mlađaka ostavi muftijstvu i šerijatskim sudnicama u islamskim zemljama jer je to od koristi svih muslimana. Ono što će ujediniti muslimane jeste njihova odlučnost u sprovođenju Allahove,

subhanehu ve te'ala, Knjige i Sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u njihovim svakodnevnim poslovima..." (*Tevdihul-ahkam*, 3/456) Možemo reći da je stav Vijeća velikih učenjaka u Saudijskoj Arabiji (kojeg smo spomenuli), stav koji obuhvata i spaja sve dokaze i mišljenja islamskih učenjaka. Zbog toga je obaveza na islamskim učenjacima u svim državama da vode računa o ovom pitanju, o nastupanju i završetku mjeseca ramazana, da se slože na onome što je po njihovom mišljenju najbliže istini i da to dostave narodu. Na muslimanima je da slijede njihovu odluku i da se nipošto ne razilaze u tome, jer to vodi podjeli među muslimanima i ružnom govoru "rekla-kazala". (*Medžmu'ul-fetava*, 15/95)

A Uzvišeni Allah najbolje zna.

PROPISI I POST U MJESECU RAMAZANU

Stalna komisija za fetve u Saudijskoj Arabiji, u sastavu Abdulaziz ibn-Baz, Abdullah Gudejjan, Abdurrezzak el-Afifi, izdala je šerijatsko rješenje po kojem trudnica i dojilja imaju isti tretman kao i bolesnik - dozvoljava im se da zbog teškoće koju im predstavlja post u ramazanu ne poste, i obaveza im je samo napostiti dan za dan. Pozvali su se na riječi Allaha, dželle šenuhu, u prijevodu značenja: "Ko od vas bude bolestan, ili na putovanju, neka naposti isti broj drugih dana." (El-Bekare, 184) (Pogledaj "Fetava-l-ledžneti-ddaime", broj fetve 1453.)

Piše mr. Semir Imamović

Pošto se nalazimo u periodu pred samo nastupanje mubarek mjeseca Ramazana, potrebno je da se podsjetimo i upoznamo sa nekim propisima vezanih za Ramazan i post u njemu. Studirajući šerijatske tekstove koji tretiraju ramazanski post, dolazimo do zaključka da u pogledu ove vrste posta postoje četiri različita stepena odgovornosti i obaveznosti: **Prvi stepen**, obaveznost ispoščavanja mjeseca ramazana u njegovom vremenu - ovome stepenu podliježe svaki mogućan, punoljetan i pametan musliman i muslimanka, koji su kod kuće. Dokaz za prvi stepen obaveznosti su riječi Allaha, džellešanuhu, u prijevodu značenja: "Propisuje vam se post, kao što je propisan onima koji su bili prije vas, kako bi ste se grijeha sačuvali." (El-Bekare, 183); i riječi Allaha, džellešanuhu u prijevodu značenja: "Ko se od vas kod kuće zadesi, neka posti." (El-Bekare, 185) **Drugi stepen**, oslobađanje od

ramazanskog posta ili jednog njegovog dijela u prvom vremenu zbog postojanja tegobe za samog postača ili nekog drugog ko je usko vezan sa njim, i obaveza napoščavanja cijelog ili djela ramazana koji je propušten, a uz to i obaveza iskupljivanja prema mišljenju dijela islamskih učenjaka - ovome stepenu podliježe trudnica, dojilja i bolesnik koji se nada ozdravljenju. Dokaz za drugi stepen su riječi Allaha, džellešanuhu u prijevodu značenja: "Ko od vas bude bolestan, ili na putovanju, neka naposti isti broj drugih dana." (El-Bekare, 184) i riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Allah je musafira oslobodio polovine namaza (tj četverorekatanog namaza) i posta, a trudnicu i dojilju je oslobodio od posta." (Ebu-Davud, 2408., Nesai, 2275., Ibn-Madže, 1667., Bejheki) **Treći stepen**, oslobađanje od ramazanskog posta ili jednog njegovog dijela zbog postojanja olakšice, ili zapreke koja post čini neispravnim, i

obaveza napoščavanja nakon prolaska olakšice i prestanka zapreke - ovome stepenu podliježu putnik i žena s hajzom i nifasom. Za treći stepen se mogu uzeti isti dokazi koji su navedeni kod drugog stepena, i može im se još dodati hadis Ebu-Seida el-Hudrija, u kojem Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojašanjavjući razlog manjkavosti vjere kod žena kaže: "Zar žena u vrijeme hajza i nifasa, ne ostavlja post i namaz." (Buharija, 298., Muslim, 79.) **Četvrti stepen**, oslobađanje od ramazanskog posta u prvom vremenu, i od napoščavanja poslije toga, a obaveznost iskupa za svaki propušteni dan - ovome stepenu podliježe starija iznemogla osoba i hronični bolesnik. Dokaz za četvrti stepen su riječi Ibn-Abbasa, radijallahu anhum: "Stara iznemogla osoba oslobođena je ramazanskog posta, umjesto toga za svaki dan će nahraniti

Nastavak na sl. strani --->

siromaha i neće napostiti propuštene dane." (Hadis je zabilježio Darekutni, i rekao je da je njegov sened/lanac vjerodostojan, također ga je zabilježio Bejheki, 4/271.) Prenosi Taberani, sa vjerodostojnim lancem prenosilaca, da je Enes, radijallahu anhu, pred kraj života toliko oslabio, da je ostavio post i umjesto toga za svaki dan nahranjivao siromaha." (El-Mu'džemul-Kebir: 1/242. Pogledaj ocjenu hadisa u "Medžmeuz-zevid": 3/164.)

Prema tome, obavezan je postiti svaki, mogućan, punoljetan i pametan musliman, koji se nalazi kod kuće i ne postoji zapreka za njegov post.

Trudnica, dojilja i bolesnik

kojima post predstavlja tegobu, nisu obavezni postiti u prvom vremenu. Na njima je da propuštene dane naposte, a ukoliko su trudnica i dojilja post prekidale iz straha za plodom ili dojenčecom (tj straha od pomanjkanja mlijeka, ili hrane embriju), obavezne su prema mišljenju jednog dijela islamskih učenjaka, uz napaštanje, za svaki dan nahraniti siromaha. Stalna komisija za fetve u Saudijskoj Arabiji, u sastavu Abdulaziz ibn-Baz, Abdullah Gudejjan, Abdurrezzak el-Afifi, izdala je šerijatsko rješenje po kojem trudnica i dojilja imaju isti tretman kao i bolesnik - dozvoljava im se da zbog teškoće koju im predstavlja post u ramazanu ne poste, i obaveza im je samo napostiti dan za dan. Pozvali su se na riječi Allaha, džellešenuhu, u prijevodu značenja: "Ko od vas bude bolestan, ili na putovanju, neka naposti isti broj drugih dana." (El-Bekare, 184) (Pogledaj "Fetava-l-ledžneti-ddaime", broj fetve 1453.) Putnik i žena u hajzu i nifasu nisu obavezni postiti onoliki broj dana koliko traje putovanje ili hajz i nifas, s tim da su obavezni napostiti propuštene dane. Štaviše, ženi je zabranjeno postiti u vrijeme hajza i nifasa, i ako bi postila, njen post je neispravan i obavezna ga je ponoviti.

Putniku je, ukoliko nema nikakve teškoće, ili je ta teškoća podnošljiva bolje postiti, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, postio na putovanju, kao što prenosi Ebu-Derda, radijallahu anhum: "Bili smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u jako vrućem danu, toliko je bilo vruće da su ljudi svoje glave pokrivali rukama. Nisam vidio da je iko toga dana postio, osim Poslanik i Abdullah ibn-Revaha." (Muslim, 1122.) Ukoliko post predstavlja veliku teškoću za postača, bolje mu je iftariti, što se može razumijeti iz sljedećeg hadisa: "Neki

ljudi su rekli Poslaniku: 'Allahov Poslaniče, ljudima je teško postiti, samo čekaju šta ćeš ti uraditi. Zatražio je posudu s vodom i napio se vode nakon ikindije-namaza.' (Muslim, 1114.) A ako se boji da bi post mogao uzrokovati i smrt na putovanju, obaveza mu je prekinuti ga. To razumijemo iz riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Nije od dobročinstva post na putovanju", koje je izgovorio kada je vidio da se jedan čovjek onesvjestio od posta, i da su se

ljudi okupili oko njega. (Buharija, 1844., Muslim, 1115.) Na ovaj način pravi se najprihvatljiviji spoj između hadisa koji govore o postu na putovanju, a Allah najbolje zna.

Stara i iznemogla osoba i hronični bolesnik

u potpunosti se oslobađaju obaveze posta i napošćavanja, a umjesto toga njima se propisuje iskup hranom. Kao dokaz za to naveo sam hadis Ibn-Abbasa, i predaju od Enesa, radijallahu anhuma. Uz to se može navesti da su neki komentatori Kura'na, kao što je Ibn-Abbas, radijallahu anhum, rekli da se riječi Allaha, dželle šanuhu: "Onima koji ga jedva podnose - otkup je da jednog siromaha nahrane." (Prijevod značenja, El-Bekare, 184) odnose i na bolesnika koji s teškom mukom izdržava post. (Fetava-s-sijam, od šejha Ibn-Džibrina: 81., 82.) Nahranjivanje siromaha biva na jedan od dva načina: bilo da se siromahu dâ 2,40 kg. kvalitetnog brašna, i ono što mu je potrebno da sam sebi pripremi jedan obrok, bilo da se spremi hrana za 30 siromaha i da se pozovu odjednom ili svaki dan po jedan siromah. Prenosi Ebu-Jala u "Musnedu" da je Ebu-Ejjub, el-Ensari, radijallahu anhu, oslabio pred kraj života, i nije mogao postiti, te da je pripremio poparu za trideset siromaha i pozvao ih na objed kod njega (Musned Ebu-Ja'la: 7/204. Kaže Hejsemi u "Medžmeu-z-zevidu, 3/164.: "Prenio ga je Ebu-Ja'la sa vjerodostojnim lancem prenosilaca") Ostalo ja da razmotrimo propis osobe koja nije bolesna, nije putnik, nije skrhana starošću, nije iznemogla, a teško joj je ispostiti dan ramazana, bilo zbog velike vrućine, bilo zbog teškog posla i slično tome. U Stalnoj komisiji za fetve Saudijske Arabije smatraju da je takvoj osobi obaveza trpiti do krajnjih granica, i kada osjeti da više ne može izdržati, dozvoljeno mu je jesti i piti tek toliko da ugasi glad i žeđ, zatim nastaviti s postom do zalaska sunca,

i nadoknaditi taj dan poslije ramazana (Pogledaj: "Fetava-l-ledžneti-ddaime", broj fetve 4157.) Post je dozvoljeno prekinuti i onome ko učestvuje u spašavanju ljudskog života, ako kao postač to nije u mogućnosti uraditi, analogno trudnici i dojilji koje prekidaju post iz straha za vlastitim djetetom. Šerijat, načelno, ne pravi razliku u propisu između sličnih stvari, nego im daje jednak propis. A Allah najbolje zna!

Stvari koje kvare post

Jelo i piće su zabranjeni postaču na osnovu riječi Allaha, džellešenuhu: "Jedite i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore; od tada postite sve do noći." (Prijevod značenja, El-Bekare: 187); i riječi Allaha, džellešenuhu, u hadisu-kudsijji: "Postač ostavlja hranu, piće i zadovoljavanje strasti radi Mene." (Buharija, 1795) Propis jela i pića se prenosi i na sve što obavlja njihovu funkciju kao što su hranjive injekcije, infuzija i sl.. **Spolni odnos** je zabranjen iz gore navedenog hadisa. Kao argument može poslužiti i hadis u kojem se navodi da je neki beduin došao kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i obavijestio ga da je imao snošaj sa ženom u danu ramazana, što ga je toliko uplašilo da je mislio da mu nema spasa. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je uputio kako će se iskupiti za to, što upućuje na to da spolni odnos kvare post i da pored napošćavanja, obavezan iskup. Iskup se ogleda u otkupu roba, ili postu dva mjeseca uzastopno ako nije u mogućnosti učiniti prvo, ili nahranjivanju 60 siromaha ako ne može ni prvo ni drugo. Spolni odnos u ramazanu dozvoljen je čovjeku i ženi koji su na putovanju.

Izlazak sperme kao posljedica zabavljanja sa bračnim drugom, samozadovoljavanja, neprekidnog strasnog gledanja, razgovora o odnosu i sl. Dokaz za to su riječi Allaha, džellešenuhu, u hadisu kudsijji:

"Postač ostavlja hranu, piće i zadovoljavanje strasti (ispuštanje sperme) radi Mene." (Buharija, 1795) Kaže šejh Ibn-Usejmin: "Izbacivanje sperme je zadovoljavanje strasti, što dokazuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: 'I za odnos sa ženom imate nagradu sadake. Allahov Poslanik - rekoše - : 'Zar da neko od nas zadovolji svoju strast, i za to dobije nagradu?!' (Muslim, 1006) Ono čime se strast zadovoljava je izbacivanje sperme u mlazu, i zato je ispravno mišljenje da izlazak mezuje ne kvare post." (Fikhul-ibadat: 182.) Izlazak sperme kvare post samo ukoliko se desi u vrijeme dok je čovjek potpuno budan i svjestan, dok polucija u snu ne kvare post, jer se događa bez čovjekove volje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao da su grijeha oslobođene tri osobe, jedna od njih je - spavač.

Namjerno povraćanje. Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko namjerno izazove povraćanje, neka naposti dan u kojem je to učinio; a ko bude primoran na povraćanje, nije obavezan napostiti taj dan." (Ibn-Hibban: 3518., Hakim, 1557., Tirmizi, 720., Ibn-Madže, 1676., Ahmed, 2/498. **Nastupanje hajza i nifasa kod žene.** Muaza bint-Abdullah prenosi da je neka žena pitala Aišu, radijallahu anha: "Zašto žena, koja dobije hajz u danima ramazana, napašta propuštene dane, a ne naklanjava propuštene namaze. Aiša joj je pojasnila da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tako naredio." (Buharija, 315, Muslim, 335) . Spomenute stvari kvare post pod tri uvjeta: prvi je da budu učinjene namjerno i samovoljno; drugi je da budu učinjene svjesno, ne iz zaborava i pogreške; i treći je da budu učinjene sa znanjem. Dokaz za uvjetovanje namjere su riječi Allaha, džellešenuhu, u prijevodu značenja: "Niste grješni za ono što nenamjerno uradite, ali ste grješni za ono što srcima svojim hoćete." (El-Ahzab, 5) Za uvjetovanje svjesnosti i prisebnosti riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Ko u ramazanu bude jeo ili pio iz zaborava,

neka nastavi sa postom, jer to ga je Allah nahranio i napojio." (Buharija, 1831, Muslim, 1155) Za uvjetovanje znanja su riječi Allaha, džellešenuhu, u prijevodu značenja: "Gospodaru naš, nemoj nas kazniti za ono što iz zaborava i pogreške (neznanja) učinimo." (El-Bekare, 286) Adij ibn-Hatim je zbog pogrešnog razumijevanja ajeta: "... sve dok bijelu nit zore ne mognete razlikovati od crne niti.", uzeo dva konopca, bijeli i crni, stavio ih pod jastuk, i ravnao se po njima: sehurio je sve dok nije mogao napraviti razliku između njih. Kada je obavijestio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, on mu je rekao: "Zaista ti je jastuk prostran kada je mogao obuhvatiti i crnu i bijelu nit zore.", i nije mu naredio da naposti dane koje je tako ispostio, zbog neznanja." (Buharija, 4509, Muslim, 1090)

Stvari koje ne kvare post

Post neće kvariti:

1. dospijevanje prašine, muhe i sl. u unutrinu tijela ;
2. izlazak sperme u snu ili kao posljedica razmišljanja o odnosu ;
3. kupanje, plivanje i ronjenje; gutanje pljuvačke ;
4. ispiranje usta prilikom abdesta ili zbog žeđi (ako voda nenamjerno ode u unutrinu ne kvare post) ;
5. poljubac ;
6. korištenje mirisa ;
7. kušanje hrane jezikom, kako bi se utvrdilo da li je slatka ili slana; ;
8. korištenje misvaka (ili pranje zuba pastom uz maksimalnu opreznost) ;
9. korištenje kozmetičkih sredstava ;
10. vađenje zuba ;
11. stavljanje surme ;
12. korištenje kapi za oči i uši ;
13. upotreba čepića za skidanje temperature, i svih ostalih lijekova koji se daju na vaginalni ili analni otvor ;
14. anestezija ;
15. injekcije koje nisu hranjive; raspršivač za olakšano disanje (inhalator) .

OSOBI DOBRE SUPRUGE

A kada dođe do razilaženja, obaveza je da se sagleda izravni uzrok tome, kako bi se olakšalo nalaženje rješenja koje odgovara tom problemu. Nije ispravno podsjećanje i spominjanje prethodnih problema, kako se nebi uvećalo razilaženja i otežalo njihovo rješavanje. Obaveza je usredotočavanje na zajedničke stvari i raspravljanje o stvarima u kojim se razilaze sa smirenošću, ciljajući sa tim konačno rješenje

Piše Ummu Mu'az Smajlović - Univerzitet „Umu-Qura“ Mekka

Pokornost Allahu kroz izvršavanje naredbi i ostavljanje zabrana, naročito u onome što je vezano za bračnu zajednicu, će bez sumnje učiniti supruga da bude zadovoljan suprugom i da se njegova ljubav prema njoj uvećava. Uzvišeni kaže u prijevodu ajeta: „One koji su vjerovali i dobra djela činili, Milostivi će sigurno voljenim učiniti.“ (Merjem, 96) Ibn Kesir tumačeći navedeni ajet kaže: „Zasadit će njihovu ljubav u srcima svojih dobrih robova.“ Allah najbolje zna, a supružnici su najpreči za to. Pokornost treba da bude iz srca i samo u onome sa čime je Allah zadovoljan. Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „Nema pokornosti u Allahovoj nepokornosti, zaista je pokornost u dobru.“ Muslim 1839) Obaveza za ženu je pokornost njenom suprugom u onome što se tiče zajedničkog suživota, kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „Da sam neredio nekome da učini sedždu mimo Allahu, dželesanuhu, naredio bih ženi da učini sedždu njenom suprugom. Tako mi onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, zaista žena neće izvršiti pravo

njenog Gospodara, sve dok ne ispuni pravo njenog supruga.“ (Hadisu hasan Sahihul-Džamia 2596 Albani) Hadis ukazuje na strogu obaveznost pokornosti žene prema mužu i da ona biva za to nagrađena, te da je pokornošću mužu, istovremeno pokorna Uzvišenom Allahu. Od primjera pokornosti prema mužu je vjernost supruge u njegovom odsustvu, nedozvoljavanje nikom ulazka u njegovu kuću bez njegove dozvole i čuvanje imetka. Uzvišeni kaže u prijevodu značenja: „Muškarci vode brigu o ženama zato što je Allah, džellešanuhu, dao prednost jednima nad drugima i zato što oni troše imetke svoje. Zbog toga su čestite žene poslušne i za vrijeme muževljeva odsustva vode brigu o onome o čemu treba da brigu vode jer i Allah njih štiti ...“ (Al-Nisa, 34) Zbog toga, prava supruga teži ka pokornosti prema mužu, jer je to razlog ljubavi i zadovoljstva, te onoga što jača međusobne odnose, i ne razilazi se sa mužem, jer to stvara međusobnu mržnju i neslogu.

Ljepota spoljašnjeg izgleda

Zaista je želja za uljepšavanjem ono što je urođeno kod ljudi i to je obilježje muškarca i žene. Prenosi se od Abdullaha ibn Mes'uda, radijallahu anhum, da je rekao: „Rekao je čovjek Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: 'Zaista čovjek voli da njegova odjeća i obuća bude lijepa.', pa je rekao: 'Zaista je Allah lijep i voli ljepotu!'“ (Muslim 147) Prenosi se od Abdullaha ibn Selama da je rekao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „Najbolja je ona žena, koja te obraduje kada je vidiš.“ (Sahihul-Džamia 3298 Albani) Ovdje se ne misli samo sa lijepim izgledom, jer je žena samom svojom pojavom lijepa i njena lepota je relativna stvar. Uz njen izgled, lepota žene je i njena vjera, lijep odgoj i ponašanje, pa zaista je mudra ona žena koja je (svoju ljepotu) umije da pokaže svome mužu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: "Žena se ženi zbog četiri stvari: njenog imetka, njenog roda, njene ljepote i njene vjere. Uzmi vjernicu uspjeh ćeš.“ (Buhari 5090 i Muslim 1466)

Umiljavanje suprugu

Ovo se postiže sa poštovanjem i uvažavanjem prema njemu, kako bi se poboljšao njegov duh i kako bi se našla sreća i veselje u njegovom srcu. Obraća mu se sa lijepim riječima koje će otkloniti umor i težinu sa njegovih pleća. Kada se približi vrijeme njegovog povratka kući, ustane mu u susret i pozdravi ga sa najljepšim pozdravom. Od načina umiljavanja prema mužu je njegovo spominjanje po lijepom, te prilikom poklona zahvaliti mu se na tome, a to će bez sumnje doprinijeti da čovjek bude očaran sa svojom ženom, te će tako povećati njegovu ljubav prema njoj. „Žena će se umiliti njenom mužu pazeći na čistoću njenog tijela, uklanjajući ono što bi njenom mužu bilo mrsko i neprijatno da vidi na njoj, kao što je uklanjanje dlaka sa stidnog mjesta i ispod pazuha, te skraćivanje nokata.“ (Buharija 5891) Umiljavanje biva takođe i sa muževim udovoljavanjem kada je on ljutit, rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „Hoćete li da vas obavijestim koja je žena od stanovnika Dženneta? Koja puno voli i rađa, i koja koristi, i ona koja kada se naljuti muž kaže: 'Evo moje ruke u tvojoj ruci, neću okusiti sna sve dok ti ne budeš zadovoljan'" (Nesai i Bejheki, Silsiletu Sahihe 287 Albani) Koliko god se trudili da pojasnimo značenje riječi „umiljavanje mužu“, ne možemo postići ono što je postigla mudra majka Ummu Umame bintu Al-Haris, kada je oporučila svojoj kćerki u njenoj prvoj bračnoj noći: „Kćeri moja, zaista se ti rastaješ sa utrobom iz koje si izašla i ostavljaš život u kome si rasla, ideš ka gnijezdu kojeg ne znaš i sudrugu sa kojim se nisi upoznala, postao je tvoj vlasnik onaj koji te prati i koji tobom vlada, pa budi mu robinja, biće ti rob i sudrug. Kćeri moja uzmi od mene za savjet deset osobina koje će ti biti uštedevina i podsjećanje: 1.druženje sa skromnošću, 2.suživot sa lijepom pokornošću, 3.briga o mjestu njegova

pogleda, 4.pažnja za mjestom njegova osjećaja, tako da ne ugleda na tebi nešto ružno i da ne pomiriše od tebe osim najljepše mirise, surma je od lijepog najljepša, a voda je najljepši izgubljeni miris, 5.brini se o vremenu njegova jela, 6.i tišini njegova sna, zaista je žestina gladi zapaljujuća i prekidanje sna ljutna, 7.čuvaj njegovu kuću i imetak, 8.pazi na njegovu dušu i njegovu rodbinu, zaista, čuvanje imetka, lijepo poštivanje, čuvanje djece i rodbine je tvrđava uređivanja, 9.nemoj njegove tajne širiti i nepokorna mu biti, jer ukoliko proširiš njegove tajne nećeš biti sigurna od njegove prevare, a sa svojom nepokornošću češ rasplamsati njegova prsa, 10.i znaj da nećeš postići ono što

voliš sve dok ne učiniš njegovo zadovoljstvo iznad tvoga zadovoljstva i njegovu strast iznad tvoje strasti.“ Draga moja sestro muslimanko ukoliko želiš da živiš bračni život u kome se nalazi sreća pa uzmi za vodiča ovaj prelijepi savjet kojeg češ slijediti i koji će sa Allahovim dopuštenjem učiniti tvoj bračni život mirnim i srećnim.

Zadovoljstvo sa onim što je Allah dodijelio

Zadovoljna supruga zna da je u Allahovoj ruci opskrba. Ukoliko čovjek istinski voli svoju ženu radi Allaha, on će raditi na onome što će je usrećiti i zadovoljiti, a isto tako i žena braneći tu ljubav u ime Allaha prihvata život sa kojim je zadovoljan njen muž, te ga potpomaže u životnim poteškoćama, ne požuruje sa svojim mnogobrojnim potrebama u njenom praćenju mode na polju odjeće ili mijenjanja dekora

kuće i kućnog namještaja. *Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „Budi zadovoljan sa onim što ti je Allah dodijelio, bit ćeš najbogatiji čovjek.“ (Tirmizi)* Dobra žena je zahvalna Uzvišenom Allahu, spoznavajući zaslugu njenog muža naspram nje i nije ona koja se tuži i koja je nezadovoljna. Ukoliko dođe do razilaženja između nje i njenog muža, ne uvećava raspravu sa njim kako se ne bih povećao i proširio ponor između njih, i nije od onih koje traže dunjaluk i njegove ukrase, tako da on postane njena najveća briga. Poslanikove, *sallallahu alejhi ve sellem*, žene su tražile od njega da im uveća nafaku, pa je Uzvišeni Allah povodom toga objavio ajete u prijevodu značenja: “O vjerovjesniče, reci ženama svojim: 'Ako želite život na ovom svijetu i njegov sjaj, onda se odlučite, daću vam pristojnu otpremu i lijepo ću vas otpustiti. A ako želite Allaha, i Poslanika Njegova, i onaj svijet, -pa, Allah, je doista onima među vama koje čine dobra djela pripremio nagradu veliku.“ (Al -Ahzab, 28-29) I kada im je Allahov Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, dao da izaberu između njega i dunjalukog života, one su ga izabrale, čemu se je Poslanik, *sallallahu alejhi ve sellem*, obradovao. Mi kažemo da nam je u Poslanikovim ženama lijep uzor i nemoj se čuditi ukoliko dođe do bračnih razilaženja, pa zaista je to neminovno, jer da je bila ijedna kuća sačuvana od toga, onda bi to bila kuća Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*. A kada dođe do razilaženja, obaveza je da se sagleda izravni uzrok tome kako bi se olakšalo nalaženje rješenja koje odgovara tom problemu. Nije ispravno podsjećanje i spominjanje prethodnih problema, kako to ne bi uvećalo razilaženja i otežalo njihovo rješavanje. Obaveza je usredočavanje na zajedničke stvari i raspravljanje o stvarima u kojim se razilaze sa smirenošću, ciljajući sa tim konačno

Nastavak na sl. strani --->

rješenje. Obaveza je oba supružnika da požure sa pomirenjem, kako ne bi ostavili šejtanu prostor da uđe u njihova srca i posije razdor između njih. Znaj sestro da za bračni život treba duže ili kraće vrijeme, kako bi se oba supružnika upoznala sa prirodom drugog i kada se to desi, dolazi do harmonije i međusobnog odobravanja, kako bi njihov bračni brod plovio sa mirnoćom i stabilnošću stigao na obalu spokojstva uz Allahovu pomoć.

Strpljenje i oslanjanje na Uzvišenog Allaha

Ukoliko se desi da je suprug siromašan, dobra supruga će sa njim saburati i biti strpljiva na tome dok mu Uzvišeni Allah ne promijeni njegovo stanje na bolje, i to zbog toga što je ubijedena da Uzvišeni Allah neće dozvoliti da propadne njihovo robovanje. Siromaštvo ili bogatstvo, sve je to iskušenje i ispit od Uzvišenog Allaha. Dobra supruga vjeruje u riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „Kada bi se vi istinski na Allaha oslanjali, opskrbi bi vas onako kako opskrbljuje ptice, osvanu gladne a omrknu site.“ (Tirmizi, Silsiletu Sahihe 310 Albani) Prenosi Ibn Abbas, radijallahu anhum: „Došao je Ibrahim, alejhisselam, sa svojom ženom Hadžerom i sinom Ismailom iz Palestine u Meku, koja je u to vrijeme bila neplodna sušna pustinja, nije bilo u njoj niti biljke, niti drveta, niti čovjeka, i ostavlja ih tu sa mješinom hurmi i nešto malo vode. Kada ga je upitala Hadžera: 'Zbog čega nas ostavljaš same na ovom divljem mjestu?', našto joj nije odgovorio, pa ga je upitala: 'Da li ti je ovo Allah naredio?', našto joj je odgovorio: 'Da!', našto mu je ona rekla: 'Pa onda nismo izgubljeni.'“ (Buhari 3364) Hadžer, majka Ismailova, doživljava ovo sa pouzdanjem, ubjeđenjem i sa mudrošću, te je prihvatila ovu veličanstvenu naredbu. Ibrahim, alejhisselam, vraćajući se u Palestinu, okreće se prema Kibli i podigavši svoje ruke, ponizno moli Allaha: „Gospodaru

naš, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga časnog Hrama, da bi Gospodaru naš, molitvu obavljali, zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili.“ (Ibrahim, 37) Ostala je Hadžer jedući hurme i pijući vodu, dojeći njenog sina sve dok jednoga dana nije nestalo vode, pa se zaputi tražiti vodu penjući se na Safu a zatim na Mervu, to je učinila sedam puta, pa je Uzvišeni Allah poslao meleka u obliku ptice, pa je kopao krajem svoga krila zemlju dok se nije ukazala voda, gdje je Hadžer počela sa njenim rukama da sakuplja vodu pijući je i pojeći njenog sina, pa je to bila čast koja je ukazana Hadžer zbog njenog strpljenja i lijepog oslanjanja na Allaha. Uzvišeni Allah je dao izvor Zem-Zem, blizu Bejtul-Harama, pojilište ljudima i u njemu je lijek za njih. Uz počast Hadžeri, Uzvišeni Allah je Safu i Mervu učinio obilježjima Hadždža. Uzvišeni Allah je rekao u prijevodu značenja: „... a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbiće ga odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će zaista ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio.“ (At-Talag, 2-3)

Sudjelovanje u ljepotama i u iskušenjima života

Supruga je sa čovjekom i kad je izobilje i kad je neimaština. Učvršćuje ga i tješi. Hatidža, radijallahu anha, majka pravovjernih, potpomaže Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i tješi ga kad joj dolazi preplašen nakon silazka objave, govoreći mu: „Tako mi Allaha, zaista te Allah neće poniziti nikada, ti zaista brineš o rodbini i o nezbrinutim, pomažeš siromasima, počašćuješ gosta i pomažeš u nevoljama.“ (Buharija 3) Jača njegov moral i nadu u srcu, tako da osvanjava jak i poletan za da'vu i ostale životne stvari. Istinita supruga pomaže supruga u ostvarivanju njegovih životnih ciljeva, tako da nakon svakog

ostvarenog cilja izaziva u njegovom srcu nadu i aktivnost za ostvarivanje sljedećeg cilja. Veliki broj žena je bio najbolji pomagač u savlađivanju izazova života, tako da se iza jakih ličnosti u istoriji uvijek krije stabilna i pomagajuća žena. Žena sudjeluje u njegovoj radosti nakon uspjeha, darivajući mu pouzdanje u samog sebe na putu ostvarivanja njegovih snova.

Vjernost i odanost

Vjerna žena je san svakog muslimana. On ne voli da otvori oči i da je nađe da ga je napustila i otišla drugom. Naprotiv voli da mu ostaje vjerna, dijeleći sa njim prevrtljivost života kroz izobilje i neimaštinu. Strpljiva u iskušenju, koja spominje njegove dobrote i ne obazire se na njegove propuste. Tako da ostaje vjerna porodici supruga i poslije njegove smrti. Za ovo nalazimo primjer u Naili supruzi Osmana, radijallahu anhum, kada su ga napali neprijatelji kako bi ga ubili u njegovoj kući. Štitila ga tako da joj je sablja odsjekla prste. Ostaje smirena i strpljiva do noći kada skuplja muslimane kako bi ga pokopali. Vjerna mu je čak i poslije smrti. Prose je mnogi ljudi među njima i Muavija ibn ebi Sufjan. Pita onoga koji je došao sa haberom: „Šta se to dopada Muaviji kod mene?“ Biva joj rečeno, najljepše kod tebe, a zaista je bilo tako, su zubi sjekutići. Vadi ih i šalje Muaviji, govoreći: „Kako me ne bi poželeli ljudi poslije Osmana.“ Potom nalazimo ženu Abdulaha ibn Ravaha da plače nakon što ga nalazi da plače kod Allahovog ajeta: „I svaki od vas će do njega (Džehennema) stići! Gospodar tvoj se sigurno tako obavezao.“ (Merjem, 71) A znate li šta je razlog tog plača? Abdulah ibn Ravaha ju je upitao: „Šta te je to uplakalo?“, odgovorila je: „Vidjela sam te da plačeš, pa sam zaplakala.“ (Tefsir Ibn Kesir) Dovoljan je bio razlog da joj suprug plače, pa da bi i ona plakala. Allah se smilovao našim dobrim precima, zaista u njima vidimo Allahove ajete. Oni su narod najbolji od svih koji su se ikada pojavili.

OPŠTA PRAVILA TEKFIIRA KOD EHILI-SUNETI VEL-DŽEMA'ATA IV.DIO

Kada se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vratio s pohoda na Tebuk, prihvatio je opravdanja velikog broja lokalnih munafika i beduina, njih oko osamdeset, zbog kojih, navodno, nisu mogli poći s njime u pohod na Tebuk!? Prihvatio je njihovu vanjštinu, a srca njihova je prepustio Allahu, džellešanuhu!

Šejh Ali el-Šabil, prevod sa arapskog: Sead Jasović; profesor fikha

Sa ovim kraćim četvrtim dijelom privodimo kraju i završavamo spominjanje osnovnih principa i pravila tekfira, koje ulema Ehli-Sunneta vel-Džema'ata, kroz svoja djela, uvijek spominje, a pogotovo onda kada je u pitanju konkretno osuđivanje osobe ili grupe ljudi na nevjerstvo (tekfirul-mu'ajjen). Uzimati u obzir neznanje (džehl), kao i pogrešno rezonovanje i razumijevanje tekstova (te'vil), je također jedna od normi i principa propisa tekfira! Može se desiti da određeni musliman nije svjestan toga tj. ne zna da je određeni potupak kojeg čini djelo koje ga izvodi iz vjere, i vodi ga riddetu! Na drugoj strani, možemo naići na muslimana koji pogrešno rezonuje ili shvaća određeni ajet ili hadis, ne bivši u stanju drugačije ga shvaćati tj. ispravno, pa je zato smetnja te'vila jedna od najviše prihvaćenijih smetnji među ulemom Ehli-Sunneta vel-Džema'ata, onda kada je propis tekfira upitanju. Dakle, opravdavanje muslimana džehlom ili te'vilom, pri sprovedbi propisa tekfira, je najzastupljeniji dio smetnji kod uleme Ehli-Sunneta vel-Džema'ata. Islamska ulema dijeli

propise Islama na dvije grupe:

1. Propisi u čijem slučaju se neznanje ili te'vil ne prihvata kao opravdanje, poput negiranja samog Božijeg postojanja, što je glavna odlika ateista i komunista (džuhud). Date osobe nemaju prava pravdati se neznanjem ili te'vilom u ovom slučaju! U ovu oblast

spada pobijanje i neprihvatanje Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, za Božijeg Poslanika (tekzib), kao i odbijanje onoga s čime je on došao, što je glavna karakteristika mušrika, jevreja i hrišćana! Oni su ti koji nisu povjerovali, niti prihvatili ono s čime je došao posljednji Božiji

Poslanik - Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, pa s toga i ne polažu pravo na opravdanje neznanjem, niti te'vilom, u ovim stvarima!

2. Propisi u čijem slučaju se neznanje ili te'vil prihvata kao opravdanje, poput negiranja nekog od propisa s kojim je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prethodno prihvatajući Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kao Božijeg Poslanika u osnovi! Kada je u pitanju suživot sa ostalim svijetom, naređeno nam je da se s njima ophodimo na osnovu njihove vanjštine, što je veoma bitan princip ne samo kada je propis tekfira u pitanju, nego kada je u pitanju i propis tefsika ili tebd'i'a! Ako se susretnes sa nekim čovjekom koji upražnjava neku od novotarija, ili se susretnes sa nekom od zabludjelih skupina - kako ćeš se postaviti prema njima? Prema njima ćeš se ponašati shodno onome čime te je Allah, džellešanuhu, obavezao, a što se tiče srca - u to mi ne možemo da zadiremo, pa makar to i htjeli, jer nas Allah, džellešanuhu, ne obavezuje

Nastavak na sl. strani --->

shodno onome što je u srcima ljudi, već shodno onome što im je na jeziku i na rukama. Srca je Allah, džellešānuhu, ostavio Sebi! Dakle, prema svakoj osobi ćemo se odnositi onako kako data osoba zaslužuje. Ako je osoba dobra - prema njoj moramo biti dobri, a ako je osoba loša - prema njoj se postavljamo loše! Najljepši primjer navedenom je kakvoća Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, postupanja s munaficima u Medini. Da li se odnosio prema njima shodno njihovoj - nevjerničkoj - nutrini, ili shodno njihovoj - vjerničkoj - vanjštini? S njima je postupao shodno njihovoj - vjerničkoj - vanjštini! Kada se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vratio s pohoda na Tebuk, prihvatio je opravdanja velikog broja lokalnih munafika i beduina, njih oko osamdeset, zbog kojih, navodno, nisu mogli poći s njime u pohod na Tebuk!? Prihvatio je njihovu vanjštinu, a srca njihova je prepustio Allahu, džellešānuhu! I ako znamo da će munafici biti na najnižem katu džehennema, na nama je obaveza da se prema njima odnosimo kao prema muslimanima! Ako se pokažu muslimanima - prema njima ćemo se odnositi onako kako Islam traži da se prema muslimanima odnosimo, a ako se pokažu nemuslimanima - prema njima ćemo se odnositi onako kako Islam

nalaze da se prema nemuslimanima odnosimo! Ovo bi bili jedni od glavnijih postulata i principa me's'ele tekfira. I ako su se neki od propisa ponavljali više puta, dok su drugi u međusobnoj sprezi, morali smo ih opetovati zbog velike štete koja može proizaći zbog nepridavanja pažnje svakoj tački ponaosob, što se vrlo često zna desiti osobama koje bivaju brzopletim

prilikom bavljenja ovim propisom, ili pak budu skućena rezonovanja ne uzimajući u obzir mjesto i vrijeme u kojem se nalaze! Ovo je veoma kompleksno, teško i bitno pitanje naše vjere, i jedan je od njenih glavnih postulata, pa se, samim time, i ne dozvoljava svakoj osobi bavljenje njime! Neće se vjernikom nazvati osoba kod koje se nađe neka od grana imana

(npr. neće se vjernikom nazvati svaka osoba koja ukloni određenu prepreku sa puta), ali se isto tako neće nevjernikom nazvati osoba kod koje se nađe neka od grana kufrā! Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Dva kufr-postupka, će se zadržati u mom ummetu nakon mene: diranje u tuđe porijeklo i lozu, kao i naricanje za umrlim." (Muslim, br. 67.)

Ova dva postupka su opisana riječju kufr, ali je, u ovom slučaju, u pitanju "kufr dune kufr" tj. djelo koje ne izvodi čovjeka iz Islama (sve dok ga ne ohalali).

Ko ovu podjelu bude dobro razumio, shvatiće vrijednost fikha selefa, dubinu njihova rezonovanja, i neopterećivanje pojedinim stvarima. Zbog toga, Ibnu Mes'ud, radijallahu anhum, izjavljuje: "Ko se želi za nekim povesti, neka se povede za ashabima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Oni su ljudi najčistijih srca ovog ummeta, najdubljeg znanja, i najmanje su bili opterećeni nekim stvarima. To su ljudi koje je Allah, džellešānuhu, odabrao za društvo Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, zato im znajte cijenu; oni su hodili pravim putem!" (Pogledaj: Usul fil-tekfir, Abdul-latif Alu šejh, str.46).

PITANJE & ODGOVOR

PITANJE: Upitan je *Abdu-r-Rahman b. Hasan* o riječima Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Bio sam vam zabranio da posjećujete mezarje, pa, sada ga posjećujte", da li se ova dozvola odnosi i na žene ili samo na muškarce?

ODGOVOR: Ove uopćene riječi, učinjene su posebnim za muškarce riječima Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Allah prokleo one žene koje posjećuju mezarja, uzimaju ih za mesdžide i pale na njima svijeće". Ovaj hadis su zabilježili imam Ahmed, Ibn-Madže i Tirmizi, a Šejhu-l-islam, Ibn-Tejmijje, rahmetullahi te'ala alejh, ovaj hadis ocjenjuje vjerodostojnim i zbog proklinjanja Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ženama koje posjećuju mezarja, dokazuje ovim hadisom zabranjenost posjećivanja mezarja od strane žena. Dakle, dozvola se odnosi samo na muškarce i drugo što se suprostavlja spomenutom ne može se uzeti za dokaz, niti derogirati spomenuto. Upitan je Abdullah ebu-Bitin: "Ukoliko put bude prolazio pored mezarja, da li je pokućeno ženama da prolaze tim putem?" Odgovorio je: "Ukoliko mještanima bude put pored mezarja, nema smetnje da njim prolazi žena i selami stanovnike mezarja, jer se u tom slučaju ona ne smatra onom koja posjećuje mazarja."

Abdu-r-Rahman b. Hasan

Da li je propisano da se uči dova poslije ikameta

PITANJE: Jedne prilike, nakon džumanske hutbe imam nas je upozorio rekavši: "Nemoj da neko od vas, kada muezzin završi s ikametom, uči nešto što se ne prenosi od Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a znajte da ništa nije spomenuto, niti u Kur'anu niti u sunnetu, da kada muezzin spomene Allaha da i vi spomenete Allaha. Zato šutite sve dok imam ne donese početni tekbir." Danas, još uvijek narod priča i polemise o tim imamovim riječima, pa vas molimo da nas blagovremeno obavijestite kako bismo se smirili po ovom pitanju.

ODGOVOR: Sunnet je da onaj koji sluša ikamet kaže sve što kaže i onaj koji uči ikamet jer je ikamet drugi ezan. Dakle, obavezno je da se ponavlja za ikametom kao što se ponavlja i za ezanom. Tako, kada čuje riječi muezzina, za vrijeme ikameta "Hajje ale-s-salah, Hajje ale-l-felah", treba da kaže "La hawle we la kuwwete illa billah". Kod riječi "Kad kameti-s-salah", treba da kaže iste ove riječi, a ne "Ekamehallahu we edameha", jer je hadis s ovim riječima slab. Vjerodostojno se prenosi od Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Kada čujete muezzina recite ono što i on kaže." Ove riječi obuhvataju i ezan i ikamet, jer obadvoje, i ezan i ikamet, nazivaju se ezanom. Nakon što onaj koji uči ikamet izgovori riječi "La ilahe illallah", treba da donese salavat na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a zatim kaže: "Allahumme Rabbe hazihi ed-d'aveti et-tammeti ve-s-salati el-kaimeti ...", kao što kaže i poslije ezana. Nije nam poznat vjerodostojan dokaz o propisanosti neke druge dove između ikameta i početnog tekbira. Spas je jedino s Allahom, neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika, Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe.

Stalna komisija za fetve, Fetawa islamijje, 1/249

Propis onoga koji preda selam u namazu prije nego što upotpuni posljednje sjedenje

PITANJE: Poznato je da je posljednje sjedenje u namazu jedan od namaskih ruknova. Jedne prilike mi se desilo da je imam predao selam a ja nisam proučio osim manji dio od "et-tehijjatu". Da li trebam ponoviti namaz?

ODGOVOR: Na tebi je da upotpuniš posljednje sjedenje makar i okasnio nakon što imam preda selam, jer je po ispravnijem mišljenju posljednje sjedenje u namazu jedan od namaskih ruknova, a on se, također, sastoji i od salavata na Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem. Dakle, obaveza ti je da upotpuniš sjedenje, makar to bilo i nakon što imam preda selam, jer, također, tokom tog sjedanja trebalo bi se uticati Uzvišenom Allahu od džehennemske patnje, kaburske patnje, iskušenja dunjaluka i smrti, i Dedždžalovog iskušenja. Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je da se traži utočište od ove četiri stvari na posljednjem sjedenju i pojedini islamski učenjaci vide to obaveznim. A Allah Uzvišeni je Zaštitnik i Upućivač!

Šejh Bin-Baz

Da li je nošenje prstena sunnet muškarcima

Nošenje prstena nije od potrebnog sunneta koji bi se trebao zahtijevati od svakog vjernika. Međutim, ukoliko se ukaže potreba za njim, kao što je i Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što je upoznat da kraljevi, kojima je htio da uputi pismo i pozove ih u islam, ne primaju pismo osim s pečatom, uzeo prsten kako bi njime pečatio pisma. Tako isto, ko se nađe u sličnoj potrebi, poput gradonačelnika ili sudije, njegovo uzimanje prstena u tu svrhu smatra se slijedenjem Allahovog poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Onaj ko ne bude u potrebi za tim, njegovo nošenje prstena ne smatra se sunnetom, već se smatra dozvoljenom stvari ukoliko u tome ne bude kakvih zapreka. Takođe, treba da se zna, da nije dozvoljeno muškarcima da nose zlatni prsten zbog, zabrane Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vjerodostojno prenesene.

Šejh Ibn-Usejmin

NAJBOLJA METODA ZA HIFZ KUR'ANA

Svako ko nauči Kur'an napamet, prve dvije godine počinje da zaboravlja naučeno. Ovaj period naziva se "period skupljanja". Nemoj da se žalostiš što ti odlazi naučeno, što ga zaboravljaš i mnogo griješiš tokom učenja. Uistinu je ovaj period težak i pun iskušenja. Svakako, šejtan ima udjela u svemu tome. Nastoji da te odvrati od učenja Allahove Knjige. Budi svjestan toga, odbaci od sebe šejtanske vesvese i nastavi u svome hifzu i ponavljanju moleći Uzvišenog Allaha za podršku i pomoć

Piše Abdul-Mehsin el-Kasim

S dozvolom Uzvišenog Allaha spomenut ćemo ovom prilikom najbolju isprobanu metodu za hifz (učenja napamet) Kur'ana. Ova metoda odlikuje se nad drugim metodama jačinom hifza kao i kratkoćom vremena, tj. insin praktikujući ovu metodu završit će brzo Kur'an i njegov hifz Kur'ana bit će izuzetno čvrst. Ovaj način hifza Kur'ana objasniti ćemo na prvoj stranici sure El-Džumu'a. Mi ćemo navesti, da bi što bolje pojasnili, samo prijevod značenja umjesto arapskog teksta.

1. Učiš prvi ajet dvadeset puta. "Ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji hvali Allaha, Vladara, Svetoga, Silnoga, Mudroga!" (Prijevod El-Džumu'a, 1)

2. Učiš drugi ajet dvadeset puta. "On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitj zabludi," (Prijevod El-Džumu'a, 2.)

3. Učiš treći ajet dvadeset puta.

"i drugima koji im se još nisu priključili - On je Silni i Mudri." (Prijevod El-Džumu'a, 3.)

4. Učiš četvrti ajet dvadeset puta. "To je Allahova milost koju On daje

onome kome hoće - a u Allaha je milost velika." (Prijevod El-Džumu'a, 4.)

5. Zatim ova četiri ajeta, od prvog do četvrtog, učiš dvadeset puta.

6. Nakon toga učiš peti ajet dvadeset puta. "Oni kojima je naređeno da prema Tevratu postupaju, pa ne postupaju, slični su magarcu koji knjige nosi. O kako su loši oni koji poriču Allahove ajete! - A Allah neće ukazati na pravi put narodu koji neće da vjeruje." (Prijevod El-Džumu'a, 5.)

7. Učiš šesti ajet dvadeset puta "Reci: 'O Jevreji, ako tvrdite da ste vi od ljudi jedini Allahovi miljenici, onda smrt poželite, ako istinu govorite!'" (Prijevod El-Džumu'a, 6.)

8. Učiš sedmi ajet dvadeset puta. "A zbog onoga što ruke njihove čine neće je nikad poželjeti, Allah dobro zna nevjernike." (Prijevod El-Džumu'a, 7.)

9. Učiš osmi ajet dvadeset puta. "Reci: 'Smrt od koje bježite zaista će vas stići. Zatim će te Onome koji poznaje i nevidljivi i vidljivi svijet vraćeni biti i On će vas o onome što ste radili obavijestiti.'" (Prijevod El-Džumu'a, 8.)

10. Učiš ova četiri ajeta, od petog do osmog ajeta, dvadeset puta.

11. Zatim, svih osam ajeta, od prvog do osmog, učiš dvadeset puta.

Na ovaj način uči svaku stranicu Kur'ana i ne prelazi dnevno više od jednog hizba (uglavnom oko dvije i po stranice), kako ti se ne bi nagomilalo naučeno i zbog nemogućnosti ponavljanja ostavio hifz Allahove Knjige.

Šta da radim kada hoću da učim novu stranicu

Kada hoćeš da učiš novu stranicu na spomenuti način, prouči staru stranicu, tj. prethodno naučenu dvadeset puta kako bi još jednom dobro utvrdio prethodnu stranicu. Nakon toga pređi na hifz nove stranice i uči je na spomenuti način.

Kako da spojim između hifza novih stranica i ponavljanja starih, ranije naučenih

Nikako ne hifzaj Kur'an bez ponavljanja. Ukoliko bi naučio cijeli Kur'an, sve stranicu po stranicu, i htio da se vratiš na početak i ponoviš cijeli Kur'an vidio bi da si većinu naučenog zaboravio. Preljepa metoda za spajanje između hifza novih stranica i ponavljanja starih jeste da podijeliš Kur'an na tri djela. Svaki dio, dakle, sadrži deset džuzeva. Ukoliko u jednom danu hifzaš, učiš napamet, jednu stranicu, obavezno ponavljaš četiri ranije naučene stranice. Tako čini sve dok ne naučiš prvih deset džuzeva. Kada naučiš deset džuzeva, prestani s učenjem novih stranica cijeli jedan mjesec. Za to vrijeme svaki dan ponavljaš po osam stranica. Nakon mjesec dana takvog ponavljanja, pređi na učenje novih stranica. Svaki dan uči po jednu ili dvije stranice shodno svojim mogućnostima i obavezno ponavljaš osam stranica iz prvih deset džuzeva. Tako čini sve dok ne naučiš još deset novih džuzeva,

dakle kada budeš znao dvadeset džuzeva Kur'ana. Tada prestani s učenjem novih stranica puna dva mjeseca. Za to vrijeme od dva mjeseca, svaki dan ponavljaš po osam stranica naučenog. Kada prođe dva mjeseca ponavljanja, pređi na učenje preostalih deset džuzeva Kur'ana. Svaki dan uči stranicu ili dvije shodno svojim mogućnostima i obavezno ponavljaš osam stranica ranije naučenog. Kada naučiš i preostalih deset džuzeva, dakle kada završiš cijeli Kur'an, vrati se i

Kada na ovaj način, postepeno, ponovim cijeli Kur'an kako da ga ponovo ponavljam cijelog

Kada na ovaj način ponoviš cijeli Kur'an, vrati se i otpočni s novim ponavljanjem. Svaki dan ponavljaš po dva džuzua. Gledaj da ta dva džuzua ponoviš u danu tri puta, tako da za dvije sedmice ponoviš cijeli Kur'an. I s ovakvim načinom ponavljanja nastavi cijelu godinu.

Nakon godinu dana ponavljanja cijelog Kur'ana, tvoj dnevni *hizb* Kur'ana, tj. dio koji trebaš učiti dnevno jeste onakav kakav je bio kod Allahovog Poslanika. Poslanik bi dijelio Kur'an na sedam dijelova. Dakle, svakih sedam dana proučio bi Kur'an.

Evs b. Huzejfe kaže: "Upitao sam ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: 'Kako dijelite Kur'an?' Odgovorili su mi: 'Tri sure, pet sura, sedam sura, devet sura, jedanaest sura i dio s kraćim surama od sure Kaf sve do kraja.'" (Ahmed)

Znači, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, prvi dan bi učio od sure El-Fatiha do kraja sure En-Nisa.

Drugi dan: od sure El-Maida do kraja sure Et-Tevba.

Treći dan: od sure Junus do kraja sure En-Neml.

Četvrti dan: od sure El-Isra do kraja sure El-Furkan.

Peti dan: od sure Eš-Šuara do kraja sure Jasin.

Nastavak na sl. strani --->

ponavljaš samo prvih deset džuzeva cijeli mjesec dana. Svaki dan ponavljaš po pola džuzua, tj. deset stranica. Kada prođe mjesec dana takvog ponavljanja, pređi na ponavljanje drugih deset džuzeva, tj. od desetog do dvadesetog džuzua. Svaki dan ponavljaš po pola džuzua od desetog do dvadesetog džuzua i čitaj osam stranica od prvog do desetog džuzua. Tako čini mjesec dana a onda pređi na ponavljanje zadnjih deset džuzeva. Svaki dan ponavljaš po pola džuzua od ovih zadnjih deset džuzeva Kur'ana i čitaj osam stranica iz prvih i osam stranica iz drugih deset džuzeva.

Šesti dan: od sure Es-Saffat do kraja sure El-Hudžurat.

I sedmi dan: od sure Kaf do kraja sure En-Nas.

Ovakav način podjele Kur'ana kod Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, islamski učenjaci su sabrali u riječima ((فمي بشوق)). Svaki harf ovih dviju riječi početak je hizba Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, u novom danu.

Tako harf ((ف)) u riječi ((فمي)) oznaka je za suru El-Fatiha, tj. ukazuje da hizb Allahovog Poslanika u prvom danu otpočinje surom El-Fatiha.

Harf ((م)) upućuje da početak hizba u drugom danu otpočinje surom El-Maida.

Harf ((ي)) upućuje da hizb trećeg dana otpočinje surom Junus.

Harf ((ب)) u drugoj riječi ((بشوق)) upućuje da hizb četvrtog dana otpočinje surom Benu Israil, tj. surom Isra'.

Harf ((ش)) upućuje da hizb petog dana otpočinje surom Eš-Šuara.

Harf ((و)) upućuje da hizb šestog dana otpočinje surom Ves-Saffat.

Harf ((ق)) upućuje da hizb sedmog dana otpočinje surom Kaf i završava surom En-Nas.

Kako da razlikujem slične ajete u Kur'anu

Najbolji način razlikovanja sličnih ajeta jeste da, ukoliko ti se javi sličnost između dva ajeta, otvoriš mushaf i dobro pogledaš u oba ajeta. Gledaj postoji li ikakva razlika između ta dva ajeta, dobro razmisli i na sebi svojstven način postavi mjerilo ili granicu pomoću koje ćeš razlikovati ta dva slična ajeta. Tokom ponavljanja

Kur'ana stalno uočavaj tu razliku, podsjećaj se na nju, sve dok ne otkloniš od sebe razlog koji te zbunjuje i dovodi do zamjene sličnih ajeta.

Pravila i ograničenja u hifzu

Tvoj hifz mora biti praćen od strane šejha koji će ispravljati tvoje učenje. Svaki dan hifzaj dvije stranice, jednu poslije sabaha a drugu poslije ikindije

Ugledni ashab, veliki zaljubljenik u Kur'an i veliki poznavaoac kur'anskih znanosti, Abdullah b.

Mes'ud kaže :

"Hafiz Kur'ana treba da se prepozna po svojoj noci, dok drugi spavaju; po svome danu, dok su ljudi nemarni; po svojoj zabrinutosti, dok su drugi bezbrižni ; po svome plaču, dok se drugi vesele i smiju; po svojoj šutnji dok su drugi govornjivi i po svojoj poniznosti dok se drugi ohole.

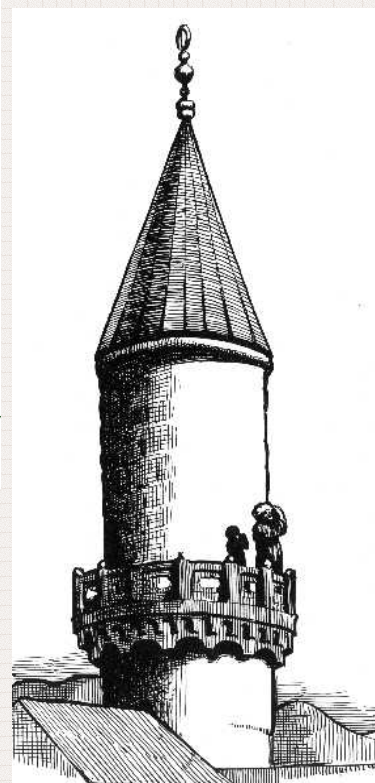
Hafiz treba da bude skrušen i blag, a ne treba da bude neodgojen, svađalica, brbljivac i grubijan."

Kur'an, ponavljat ćeš od sure El-Bekara do sure En-Nas.

Hifz Kur'ana biva iz jednog mushafa kako bi se hifz učvrstio i kako bi samo ponavljanje Kur'ana bilo olakšano, jer se na taj način lakše vratiti određenim ajetima, počecima i završecima stranica.

Svako ko nauči Kur'an napamet, prve dvije godine počinje da zaboravlja naučeno. Ovaj period naziva se "period skupljanja". Nemoj da se žalostiš što ti odlazi naučeno, što ga zaboravljaš i mnogo griješiš tokom učenja. Uistinu je ovaj period težak i pun iskušenja. Svakako, šejtan ima udjela u svemu tome. Nastoji da te odvрати od učenja Allahove Knjige. Budi svjestan toga, odbaci od sebe šejtanske vesvese i nastavi u svome hifzu i ponavljanju moleći Uzvišenog Allaha za podršku i pomoć.

Na ovaj način, uz Allahovu dozvolu, samo za godinu dana naučit ćeš i dobro utvrditi cijeli Kur'an

ili akšama. Na ovaj način naučit ćeš napamet cijeli Kur'an i dobro ga utvrditi za samo jednu godinu. Ukoliko bi povećao broj stranica tvoj hifz bi oslabio.

Učenje Kur'ana napamet biva od sure En-Nas do sure El-Bekara, jer je tako mnogo lakše, dok, kada naučiš cijeli

POUKE I PORUKE

IZ SURE JUSUF IV.DIO

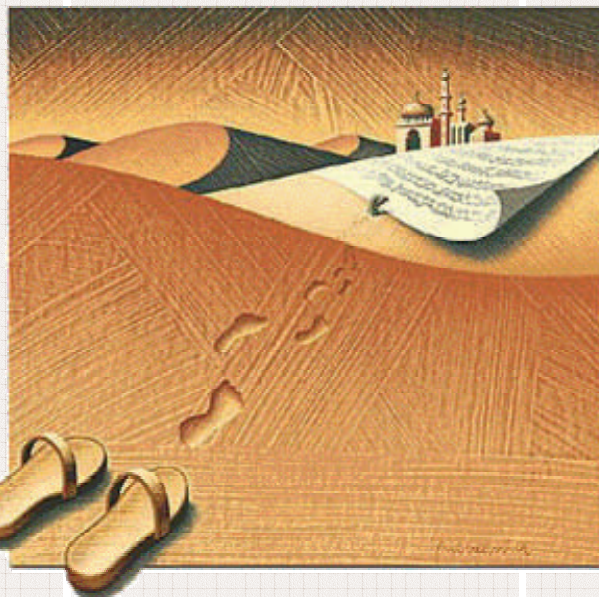
Vjernik musliman, ukoliko mu bude ponuđen izbor da bira između grijeha i strpljenja na teškoći, izabira strpljenje na toj teškoći; izabira da bude pokoran svome Gospodaru, makar bio bespravno optužen i potvoren: "Gospodaru moj," – zavapi on – "draža mi je tamnica od ovoga na što me one navraćaju."

Pripremio Hajrudin Ahmetović

Nastavljamo sa dozvolom Uzvišenog Allaha, da ukratko spominjemo pouke i poruke iz sure Jusuf, moleći Uzvišenog da nas učini od onih koji slušaju i slijede ono što je najbolje i najljepše. Uzvišeni Allah kaže, kao što stoji u prijevodu značenja:

(25) „I njih dvoje prema vratima potrčase - a ona razdera straga košulju njegovu - i muža njezina kraj vrata zatekoše. "Kakvu kaznu zaslužuje onaj koji je htio da ženi tvojoj zlo učini" - reče ona - "ako ne tamnicu ili kaznu bolnu?" (26) "Ona je pokušala da mene na grijeh navede" - reče Jusuf. - "Ako je košulja njegova sprijeda razderana onda ona istinu govori, a on neistinu," - primjeti jedan rođak njezin -, (27) "a ako je košulja njegova straga razderana, onda ona laže, a on govori isitnu." (28) I kada on vidje da je košulja njegova straga razderana, reče: "To je jedno od vaših lukavstava, vaša lukavstva su zaista velika! (29) Ti, Jusufe, ostavi se toga, a ti traži oprostjenje za grijeh svoj, jer si zaista htjela da zgriješiš!" (30) I žene u gradu počеше govorkati: "Upravnikova žena navraćala momka svoga na grijeh, u njega se ludo

zagledala! Mi mislimo da jako griješi." (31) I kad ona ču za ogovaranja njihova, posla po njih, te im priredi divane, dade svakoj od njih po nož i reče: "Izađi pred njih!" A kad ga one ugledaše, zadiviše se ljepoti njegovoj i po rukama svojim se porezaše;

"Bože, bože!" - uskliknuše - "ovo nije čovjek, ovo je melek plemeniti!" (32) "E to vam je onaj zbog koga ste me korile" - reče ona. "Istina je da sam htjela da ga na grijeh navratim, ali se on odupro. Ako ne učini ono što od njega tražim, bit će sigurno u tamnicu bačen i ponižen." (33) "Gospodaru

moj," - zavapi on - "draža mi je tamnica od ovoga na što me one navraćaju, i ako Ti ne odvратиš od mene lukavstva njihova, ja mogu prema njima naklonost osjetiti i lakosmislen postati." (34) I Gospodar njegov usliša molbu njegovu i spasi ga lukavstva njihova; On, uistinu, sve čuje i zna. (35) Poslije im na pamet pade, iako su se bili uvjerali da je nedužan, da ga za neko vrijeme bace u tamnicu. (36) S njim su u tamnicu ušla još dva momka. »Ja sam sanjao da cijedim grožđe« - reče jedan od njih. - »A ja, opet,« - reče drugi - »kako na glavi nosim hljeb koji ptice kljuju. Protumači nam to, jer vidimo da si zaista dobar čovjek.« 27. Svjedočenje bližeg (iz rodbine) je mnogo jače i bolje se prihvata nego svjedočenje bilo kojeg čovjeka "primjeti jedan rođak njezin". Ibn-Abbas, radijallahu te'ala anhumu, kaže da se radi o starijem čovjeku, što je svakako ispravnije od mišljenja da se radi o dojenčetu kojem je Uzvišeni Allah dao da progovori i svjedoči u korist Jusufa, alejhis-selam. Mišljenje

Nastavak na sl. strani --->

je slabo i temelji se na slabom hadisu u kojem se kaže: "Iz kolijevke nije progovorilo osim četvero: Isa, alejhis-selam, svjedok Jusufa, alejhis-selam, dojenče kojeg je Džurejdž zakleo da kaže istinu i sin Faraonove sluškinje." (Taberani u *Kebiru*; *Da'iful-džami*, 2140) Ispravno je ono što bilježi Imam Buharija u svome Sahihu, 3436; da je Alahov Poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, rekao: "Nije progovorilo iz kolijevke osim tri osobe: 'Isa je prvi od te trojice. Među Izraelićanima je bio jedan čovjek. Zvao se Džurejdž. Jedne prilike dok je klanjao došla mu je njegova majka i zovnula ga. Razmišljao je: 'Da li ću joj se odazvati ili ću klanjati?' Majka je zatim zamolila: 'Moj Bože! Ne daj mu da umre prije nego mu pokažeš lica preljubnica.' Druge prilike, dok je Džurejdž bio u svojoj kući, došla mu je i izložila se jedna žena. Tražila je od njega da je obljubi što je Džurejdž odbio. Zatim je ta žena otišla nekom pastiru i s njim počinila nemoral. Rodila je dječaka i rekla da je to dijete od Džurejdža. Mještani su došli Džurejdžu, istjerali ga iz kuće, grdili ga, a zatim mu srušili kuću. Džurejdž se abdestio za namaz i klanjao. Zatim je prišao tom novorođenčetu i upitao ga: 'Ko je tvoj otac, o dječake?' Novorođenče je odgovorilo: 'Pastir.' Tada su mještani rekli: 'Sagradit ćemo tvoju kuću od zlata.' Džurejdž je rekao: 'Ne, nego od blata.' I jedna žena dok je jedne prilike došla svoga sina, a bili su Izraelićani, prošao je pokraj nje lijep jahač. Rekla je: 'Moj Bože! Učini mi sina slična ovom čovjeku.' Dojenče je prestalo dojit, okrenulo se jahaču i reklo: 'Moj Bože! Ne učini me sličnim njemu.' Zatim se okrenuo i nastavio dojit ..."

Dakle, ispravno je da se radi o starijem iskusnijem čovjeku koji je svjedočio u korist Jusufa, alejhis-selam. Također, iz ovih ajeta proizilazi propisanost rada po osnovanim indicijama i pretpostavkama, kao što je već prethodilo, tj. ukoliko košulja Jusufa, alejhis-selam, bude pocijepana straga, znak je da je Jusuf, alejhis-selam,

bježao od nje a ona ga pratila. Međutim, ukoliko košulja bude pocijepana s prednje strane, situacija je potpuno suprotna.

28. Opasnost ženskih spletki, kao što stoji u prijevodu značenja: **"vaša (ženska) lukavstva su zaista velika!"** Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, je rekao: "Nisam ostavio većeg iskušenja iza sebe po ljude od žena". (Buharija, 5096)

29. Izuzetna ljepota Jusufa, alejhis-selam. Alahov poslanik, sallallahu alejhi ve selleme, je rekao: "Uistinu je Jusufu data polovina ljepote" (Muslim, 162) tj. polovina ljepote cijelog čovječanstva.

30. Brzina širenja vijesti među ženama: **"I žene u gradu počеше govorkati ..."** Događaj, kao i svi drugi, samo što se desio, vijest o njemu se ubrzo proširila među ženama u gradu.

31. Meleki se odlikuju izuzetnom ljepotom i takvo ubjeđenje opće je poznato među ljudima. Zbog toga su i rekle žene kada su ugledale Jusufa, alejhis-selam: **"ovo nije čovjek, ovo je melek plemeniti!"** Dok, suprotno melekima, šejtani, ružnog su izgleda i građe.

Prenosi se da je Džahizu, jednom od mu'tezilskih učenjaka, prišla neka žena sa zlatarom i rekla tom istom zlataru, pokazujući u Džahiza: "Sličan ovom". Nakon toga okrenula se i otišla. Džahiz, sav začuđen, prišao je zlataru i upitao ga: "Šta znače riječi ove žene: 'Sličan ovom?'" Zlatar mu je odgovorio: "Ova žena tražila je od mene da joj nabavim ogrlicu s privjeskom u liku šejtana. Kada sam je upitao: 'A kako da znam kakav je to lik šejtana pa da ti nabavim takvu narukvicu', ona je rekla, pokazujući u tebe: 'Sličan ovom'".

Dakle, kod ljudi je prisutno vjerovanje da su meleki izuzetno lijepog izgleda i građe, dok su šejtani njihova sušta suprotnost. Uzvišeni Allah kaže o Džibrilu, alejhis-selam, kao što stoji u prijevodu značenja 6. ajeta sure En-

Nedžm: **"razoriti, koji se pojavio u liku svome"**, razoriti tj. lijepi; dok o drvetu Zekum kaže, kao što stoji u prijevodu značenja 65. ajeta sure Es-Saffat: **"plod će mu biti poput šejtanskih glava."**

32. Vjernik musliman, ukoliko mu bude ponuđen izbor da bira između grijeha i strpljenja na teškoći, izabira strpljenje na toj teškoći; izabira da bude pokoran svome Gospodaru, makar bio bespravno optužen i potvoren: **"Gospodaru moj," - zavapi on - "draža mi je tamnica od ovoga na što me one navraćaju."** Jusuf, alejhis-selam, nakon što je izabrao strpljenje na onome što ga je zadesilo, zatražio je od Uzvišenog Allaha pomoć: **"... i ako Ti ne odvратиš od mene lukavstva njihova, ja mogu prema njima naklonost osjetiti i lakosmislen postati."** Dakle, čovjek bez Allahove, subhanehu ve te'ala, pomoći je slab i nemoćan. Zbog toga onaj koji bude izložen haramu treba da zamoli Uzvišenog Allaha za pomoć i učvršćenje na tom iskušenju, a Uzvišeni je kadar da sve učini.

33. Odazivanje Allaha, subhanehu ve te'ala, Svojim iskrenim robovima kada ga zamole: **"I Gospodar njegov usliša molbu njegovu i spasi ga lukavstva njihova; On, uistinu, sve čuje"** - čuje dove Svojih iskrenih robova- **"i zna"** - poznaje njihova stanja u kojima se nalaze.

34. Znakovi dobrih i pobožnih primjećuju se i na njihovim licima. Zbog čega su dva momka koja su bila zajedno sa Jusufom, alejhis-selam, u zatvoru, pored mnogih drugih prišla njemu i zatražila da im upravo on protumači njihove snove?! **»Vidimo da si zaista dobar čovjek«** tj. na tebi prepoznavamo tragove dobra. Dakle, iskreni vjernici prepoznaju se. Tragovi njihove iskrenosti i bogobožnosti vidljivi su i na njihovim licima. I ljudi, makar bili i nevjernici, vole takve insane jer od njih ne dolazi osim dobro.

Nastavit će se, inšaallah ...

NAUKA POTVRĐUJE KUR'AN

Allah, dželle šanuhu, se obavezao da će bdjeti nad ovom posljednjom Objavom, koja će biti postojana do Sudnjeg dana. Danas mnogi muslimani zanemaruju ovu Knjigu. Kur'an su smjestili u svoju kućnu biblioteku, pored ostalih knjiga. Ne koriste Kur'an kao vodič kroz život. Allah, džellešanuhu, nam je dao osjetne primjere Svoje postojanosti, dao nam je zvijezde kao putokaz u tminama kopna i mora. Dao nam je razum, čija je hrana jasan dokaz. I dao nam je ovu Knjigu, koja treba svakom čovjeku biti vodič kroz ovaj prolazni život. Nema sumnje da su muslimani danas nazadovali, a to je posljedica ostavljanja i zaboravljanja na Allahove riječi

Piše: hfz.mr. Muhammed Fadil Porča

Mi ćemo im pružati dokaze Naše u prostranstvima svemirskim, a i u njima samim, dok im ne bude sasvim jasno da je Kur'an istina.“« (Prijevod značenja sure Fussilet, 53) Kur'an sadrži 6336 ajeta... U više od 1300 ajeta se spominju činjenice u kosmosu, čovjeku, zemlji i duši. To nisu pretpostavke ili nagađanja, već činjenice. Moralo je proći mnogo godina, pa i stoljeća, od vremena objave dok se nije usavršila nauka koja je potvrdila objavljene ajete. Što ukazuje na istinitost i božanski izvor islama. Navest ćemo samo nekoliko kur'anskih ajeta koji se podudaraju sa današnjim naučnim otkrićima...

Najniža tačka na zemaljskoj kugli

“Elif-lâm-mîm. Bizantijski su pobijedili u najnižoj zemlji, ali oni će, poslije poraza svoga, sigurno pobijediti.“ (Prijevod značenja sure Er-Rum, 1-3) U navedenom ajetu zapažamo dvije nadnaravnosti. Kao prvo se spominje da su Bizantijski poraženi u najnižoj zemlji. Danas nam savremena tehnologija objašnjava

preciznim mjerenjem da je najuzvišenija tačka zemaljske kugle na Mount Everest-u (8850 m). Ono što je nama zanimljivije navesti, jeste činjenica da je najniža tačka na

zemaljskoj kugli kod Mrtvog mora (400 m ispod nadmorske visine). Upravo se u toj dolini odigrala bitka u kojoj su Bizantijski pobijedili. Allah, dželle šanuhu, nas obavještava da će oni nakon poraza pobijediti - što se i

dogodilo. Tu činjenicu navodimo kao drugu nadnaravnost. Ko je Muhammedu, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao da je to najniža tačka na zemaljskoj kugli? Kako je on to mogao znati kada nije imao na raspolaganju savremene metode za naučna istraživanja? Ljudsko neznanje u to doba i nemogućnost bilo kakvih naučnih istraživanja ukazuju na to da je Kur'an Allahov Govor i da je Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, Njegov Poslanik.

Osjetila za bol i toplotu se nalaze u koži

“One koji ne vjeruju u dokaze Naše Mi ćemo sigurno u vatru baciti; kada im se kože ispeku, zamijenit ćemo im ih drugim kožama da osjete pravu patnju. Allah je zaista silan i mudar.“ (Prijevod značenja sure En-Nisa, 56) Navedeni ajet nam govori o kazni za nevjernike. Allah, džellešanuhu, će ih baciti u Džehennem gdje će u vatri gorjeti, a kada im kože izgore,

Nastavak na sl. strani —>

Allah, džellešānuhu, će im druge stvoriti. Zašto nam je ovaj detalj toliko bitan? Prije par decenija, poznati dermatolog, prof. Tagasone, je dokazao da se završeci osjetila za bol i toplotu nalaze u koži. Kada ne bismo imali kože, mi ne bi osjetili toplotu, a tako ni bol. Upravo iz tog razloga Allah, džellešānuhu, napominje da će nevjernicima kože, nakon što izgore, zamijeniti drugima, kako bi bol osjetili. Prof. Tagasone je, nakon što je dokazao ovu činjenicu, prisustvovao 8. Saudijskom medicinskom samitu, održanom u Rijadu. Tu se susreo s ovim Kur'anskim ajetima. Nije prošlo mnogo vremena dok je sagledao ove jasne činjenice, ustao i pred svim prisutnim naučnicima izgovorio šehadet. Postao je musliman.

Prsa se stisne penjanjem prema nebu

“Koga Allah hoće da uputi proširi mu njegova prsa za islam, a koga htjedne krivim putem da okrene, učini njegova prsa tijesnim i stisnutim kao da se penje u nebo. Eto, tako Allah one koji ne vjeruju bez podrške ostavi.“« (Prijevod značenja sure El-An'am, 125) Danas znamo da se povećanjem nadmorske visine smanjuje pritisak i kisik. Tako da astronauti osjećaju tjeskobu u svojim grudima, jer im se dijafragma podigne i tako steže njihova pluća. Iz tog razloga su primorani da oblače kosmonautska odijela. Uzvišeni Allah upravo taj momenat opisuje u citiranom ajetu. Ljudi su tu činjenicu spoznali razvojem kosmologije, tek u 20. stoljeću. Do tog trenutka, ova zapažanja nisu bila poznata ljudima. Ali su bila navedena u Kur'anu još prije 1400 godina.

Embrion i razvoj djeteta u maternici

„Mi smo, zaista, čovjeka od biti zemlje stvorili, zatim ga kao kap sjemena na sigurno mjesto stavili, pa onda zakvačkom učinili, zatim od njega grudvu mesa stvorili, pa od

grude mesa kosti napravili, a onda kosti mesom zaodjenuli i poslije ga kao drugo stvorenje oživjeli.“ (Prijevod značenja sure El-Mu'minun, 12-14) Spomenuti ajeti detaljno opisuju embrionalni i fetalni razvoj djeteta. Navedeni momenti su naučno potvrđeni tek u 20. stoljeću, ali ih Kur'an spominje još u šestom. Ovo precizno znanje Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, nije mogao preuzeti od drevnih naroda, kao što su stari Rimljani, Grci, Egipćani, jer ga ni oni nisu posjedovali. Ovo je još jedan ajet koji nam

potvrđuje Allahovu Objavu.

Dva mora i nevidljiva pregrada

“Pustio je dva mora da se dodiruju, između njih je pregrada i oni se ne miješaju.“« (Prijevod značenja sure Er-Rahman, 19-20) Poznati istraživač mora Jacques Cousteau (Žak Kusto) je jedne prilike otkrio „nevjerovatan“ fenomen. Naime, on je svojom lađom došao do Crvenog mora, kako bi ga ispitaio. Dokazao je njegove specifičnosti u pogledu slanoće, gustoće, kao i posebnosti njegove faune, morskog rifa i sastava njegove vode. Nakon toga je izašao na Arapsko more koje se nalazi u njegovom susjedstvu. Došavši do tog mora, nailazi

na more sa posebnim karakteristikama. Otkrio je pregradu između dva mora koja ih razdvaja. Nakon takvog otkrića, počeo je slati poruke na sve strane svijeta, kako bi obavjestio čovječanstvo o svom otkriću. Tokom tog zbivanja, Cousteau je prišao jedan musliman, čestitao mu i zamolio ga da pročita gore navedeni ajet. Cousteau nije mogao vjerovati ono što čita. Njegovo otkriće je bilo još prije 1400 godina poznato. Saznavši da su riječi iz Kur'ana, objavljene od Gospodara svih svjetova, Stvoritelja svih bića, prihvatio je islam. Do kraja svog života živio je kao musliman i surađivao s islamskim naučnicima. Preselio je kao musliman.

Primjer mušice

“O ljudi, evo jednog primjera, pa ga poslušajte: "Oni kojima se vi, pored Allaha, klanjate ne mogu nikako ni mušicu stvoriti, makar se radi nje sakupili. A ako bi mušica nešto ugrabila, oni to od nje ne bi mogli izbaviti; nejak je i onaj koji se klanja, a i onaj kome se klanja!“ (Prijevod značenja sure El-Hadždž, 73) Kada životinja ili čovjek progutaju neku hranu, ona se ne može svariti u istom momentu, već biva podložena raznim probavnim enzimima u usnoj šupljini, želucu, crijevima itd. Znači, kada progutamo nešto, mi bismo to brzim operativnim zahvatom mogli opet izvaditi. Međutim, kod mušice, se pojavljuje jedinstveni način probave. Naime, mušica izbacuje enzime van svog organizma; izbacuje ih na hranu koju želi svariti. Tako da hrana bude svarena, a da je muha nije ni unijela u svoj organizam. Nakon toga mušica je proguta. Dešava se, znači, obrnuti redoslijed probave. Posljedica toga jeste da je progutana hrana promijenila svoje osobine, a mi je više ne možemo povratiti u prvobitno stanje. Navedeni ajeti su dovoljan dokaz svakom čovjeku koji pameti ima i koji želi razmišljati. Ovo su samo neke materijalne, vidljive nadnaravnosti.

Cjelokupan Kur'an je jedna nadnaravnost. Jedina Allahova Knjiga koja je do danas nepromijenjena i neiskrivljena. Prijašnjim poslanicima (Musau, Isau i dr.) je također bila dana Knjiga, Allahova Objava, ali su je ljudi vremenom iskrivili, nešto ubacujući, a nešto izbacujući, po svojim potrebama i prohtjevima. Allah, dželle šanuhu, se obavezao da će bdjeti nad ovom posljednjom Objavom, koja će biti postojana do Sudnjeg dana. Danas mnogi muslimani zanemaruju ovu Knjigu. Kur'an su smjestili u svoju kućnu biblioteku, pored ostalih knjiga. Ne koriste Kur'an kao vodič kroz život.

Allah, dželle šanuhu, nam je dao osjetne primjere Svoje postojanosti, dao nam je zvijezde kao putokaz u tminama kopna i mora. Dao nam je razum, čija je hrana jasan dokaz. I dao nam je ovu Knjigu, koja treba svakom čovjeku biti vodič kroz ovaj prolazni život. Nema sumnje da su muslimani danas nazadovali, a to je posljedica ostavljanja i zaboravljanja na Allahove riječi. Dok je Kur'an bio vodič muslimanima, oni su prednjačili u svim sferama života. Nauka je bila u procvatu. Vojno im se niko nije mogao suprostaviti. Tadašnji Zapad je u islamskom svijetu otkrio blagodat sapuna. Kanalizacija, ulična rasvjeta,

savremena saznanja iz oblasti medicine, matematike i svih drugih segmenata svakodnevnog i naučnog života imaju svoje korijene u islamskom svijetu - dok se on povodio po Allahovoj Objavi. Nažalost, činjenica je da su muslimani nazadovali u istim segmentima u kojima su nekada bili najbolji. Vrijeme je da se „muslimani“ otriježne, postanu svjesni smisla svog života i vrate Allahovoj Knjizi i praksi Njegovog posljednjeg poslanika, Muhammeda, sallallahu 'alejhi ve sellem. Allah, džellešanuhu, je obećao iskrenim vjernicima Svoju pomoć i blagostanje na oba svijeta.

DOBROČINSTVO RODITELJIMA

Bilježi se predaja od Ibn Omera radijallahu anhu da je Ebu Burde prisustvovao tevafu sa Ibn Omerom i jednim čovjekom iz Jemena koji je nosio svoju majku na leđima. Taj čovjek je upitao Ibn Omera : « Jesam li joj se odužio ? » On mu odgovori : « Ne, nisi ni za jedan njen uzdisaj (prilikom nošenja i prilikom rađanja).

U djelu Subulu-s-selam se prenosi od Abdullaha b. Amra b. el-Asa radijAllahu anhuma koji prenosi da je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem rekao: « Allah je zadovoljan kada su roditelji zadovoljni (djecom) a Allah je ljut kad su roditelji ljuti. »

Buharija prenosi od Abdullaha b. Omera radijallahu anhuma koji kazuje: «Neki je čovjek rekao Poslaniku sallallahu alejhi ve sellem : « Želim ići u borbu na Allahovom putu. » On ga upita : « Imaš li roditelje ? » Čovjek odgovori : « Imam.» Onda mu reče : « Tvoja borba na Allahovom putu je da njima dobro činiš. »

Prenosi se od Urveta radijallahu anhu i drugih da je jedne prilike Ebu Hurejre radijallahu anhu vidio dva čovjeka pa je jednog upitao: « «Šta ti je ovaj ? » Čovjek odgovori: «Moj otac .» E b u H u r e j r e radijallahu anhu mu reče: «Ne zovi ga njegovim imenom, ne idi ispred njega i ne sjedaj prije njega. »

MUAVIJA – VLADAR PRAVOVJERNI(41- 60)

Ibn Omer, radijallahu' anhum, opisujući Muaviju kaže: "Nisam vidio nikoga poslije Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da ima osobine dobrog i odlučnog vođe, kao što je Muavija." Neko mu reče: "A, Ebu Bekr, Omer, Osman i Alija, radijallahu' anhum?" Ibn Omer odgovori: "Tako mi Allaha, bili su bolji od Muavije, ali je Muavija imao osobine starješine koje oni nisu imali!" A, Ibn Abas, radijallahu' anhum, je rekao: "Nisam vidio nikoga da bi mogao biti sposobniji i odvažniji vladar od Muavije!" Dok bi Omer ibn El-Hatab, radijallahu 'anhu, kad bi pogledao Muaviju imao običaj reći: "Ovo je Kisra (vladar) svih Arapa!"

Piše Sead Jasavić, Islamski Univerzitet, Medina

Njegovo puno ime je Muavija b. Ebi Sufjan Sahr b. Harb b. Umejje b. Abdu-Šems b. Abdu-Menaf El-Kureši El-Emevi. Njegov otac je bio Sahr b. Harb, poznatiji kao Ebu Sufjan. Bio je jedan od najuglednijih i najbogatijih ljudi u plemenu Kurejš. Pojavom islama postaje jedan od najljućih protivnika Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i njegove da've, i nije ušao u okrilje islama sve do oslobođenja Mekke. Učestvovao je sa Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, u bitki na Hunejnu, zajedno sa svojim sinovima, gdje gubi jedno oko, dok je drugo izgubio u bitki na Jermuku. Muavijina majka je Hind bint Utbe b. Rebia b. Abdu-Šems, kćerka uglednog mekkanskog prvaka i starješine. Dolaskom islama i pojavom prvih muslimana u Mekki, zajedno sa svojim mužem staje na put Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, da've. Njezina mržnja prema islamu postaje veća nakon pogibije njenog oca i brata na Bedru. Poznata je po tome što je naručila i naredila ubistvo Hamze, radijallahu' anhu, Poslanikovog,

sallallahu 'alejhi ve sellem, amidže i brata po mlijeku. Islam je primila kad i njen muž Ebu Sufjan, i ostala čvrsta u svom vjerovanju, kajući se za sve ono što je iz neznanja uradila protiv Allaha i Njegovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Rođenje Muavije i prihvatanje islama

Muavija, radijallahu' anhu, je prema mišljenju većine učenjaka rođen pet godina prije početka spuštanja Objave. Što se tiče njegovih fizičkih i moralnih osobina, autori njegove biografije ga opisuju da je bio visok, bijele puti, ćelav oko sljepoočnica, imao je sijedu kosu na koju je često stavljao kanu (boju). Brada mu je također bila prosijeda, ali je na nju stavljao svijetložutu kanu (boju), tako da je izgledala kao da je posuta zlatnim nitima, a prilikom smijanja gornja usna bi mu se podigla prema gore i zadržavala u tom položaju sve dok ne bi prestao sa smijehom. Bio je veoma

blag, dobronamjeran i pravedan, u njemu su se nazirale osobine vladara i starješine, što je ustvari Muavija, radijallahu' anhu, i bio. Ibn Omer, radijallahu' anhum, opisujući Muaviju kaže: "Nisam vidio nikoga poslije Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, da ima osobine dobrog i odlučnog vođe, kao što je Muavija." Neko mu reče: "A, Ebu Bekr, Omer, Osman i Alija, radijallahu' anhum?" Ibn Omer odgovori: "Tako mi Allaha, bili su bolji od Muavije, ali je Muavija imao osobine starješine koje oni nisu imali!" A, Ibn Abas, radijallahu' anhum, je rekao: "Nisam vidio nikoga da bi mogao biti sposobniji i odvažniji vladar od Muavije!" Dok bi Omer ibn El-Hatab, radijallahu' anhu, kad bi pogledao Muaviju imao običaj reći: "Ovo je Kisra (vladar) svih Arapa!" Kada je u pitanju vremenski period u kojem je Muavija, radijallahu' anhu, primio islam, među islamskim historičarima postoje izvjesna razilaženja. Pa tako Imam Es-Sujuti,

Allah mu se smilovao i jedan dio historičara, kažu da su Muavija i njegov otac Ebu Sufjan primili islam one godine kada je bilo oslobođenje Mekke, te da su bili od onih čija srca je trebalo pridobiti i da su poslije toga postali dobri muslimani. Dok poznati historičar El-Wakidi spominje da je Muavija, radijallahu' anhu, primio islam nakon Hudejbije i da je poslije toga svoje vjerovanje krio sve do oslobođenja Mekke. Takođe Ibn Sa'd, Allah mu se smilovao, bilježi da je Muavija, radijallahu' anhu, primio islam one godine kada je potpisano primirje na Hudejbiji i da je sve do osvojenja Mekke krio od Ebu Sufjana (svoga oca) da je musliman. Priča Muavija, radijallahu' anhu: "Ušao je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem,

pobjedonosno u Mekku, nakon čega sam objelodanio svoju pripadnost islamu, zatim sam se sreo sa Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, a on mi je poželio svako dobro!" Nakon što je posvjedočio da nema Boga sem Allaha i da je Muhammed, sallallahu 'alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, Muavija, radijallahu' anhu, svoju hrabrost pokazuje u dvjema bitkama, bitki na Hunejnu i bitki za Taif. Nakon završenih borbi, prilikom podjele ratnog plijena, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, mu je dao stotinu deva i četrdeset oka zlata, koje mu je uručio Bilal, radijallahu' anhu. Nakon kraćeg vremenskog perioda, sa svojom porodicom se preseljava u Medinu kako bi bili što bliže Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem. Odmah po dolasku postaje Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, pisar, a nedugo zatim i pisar Objave, što je za njega bila velika čast. Ebu Bekr, radijallahu' anhu, nakon Poslanikove, sallallahu 'alejhi ve sellem, smrti, postavlja Muaviju kao glavnokomandujućeg na čelu jedne veće vojne jedinice, koja je imala zadatak da se pridruži muslimanskim snagama u Šamu, kojima je komandovao njegov stariji brat Jezid b.

ebi Sufjan, radijallahu' anhum. Muavija, radijallahu' anhu, čitav taj period ostaje pod komandom svoga brata, prilikom čega uspješno zauzima i osvaja nekoliko primorskih gradova, gdje je on lično komandovao vojskom u tim osvajanjima. Nakon što je Jezid umro, Omer, radijallahu' anhu, tadašnji halifa, postavlja Muaviju na njegovo mjesto, te mu pored osvojenih gradova pripaja Palestinu, Jordan i Hums. Dok Osman, radijallahu' anhu, prilikom preuzimanja hilafeta u svoje ruke, pripaja Muaviji ono što je ostalo od Šama, tako da je Muavija, radijallahu' anhu, postao namjesnik čitavog Šama, i u njemu će pravedno vladati punih 20. godina.

Vrline i odlike Muavije, radijallahu' anhu

I pored toga što ga je Uzvišeni Allah počastio da bude drug i prijatelj najboljem stvorenju na dunjaluku, Muhamedu, sallallahu 'alejhi ve sellem, Muavija, radijallahu' anhu, slovi za jednog od najvećih vladara u povijesti islama, pa tako historičari spominju mnoge njegove vrline i prednosti, od kojih ćemo spomenuti samo neke:

1. Prvi u islamu, koji je izvršio vojni pohod na moru bio je Muavija, radijallahu' anhu. Imam Buhari, Allah mu se smilovao, bilježi predaju u kojoj Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve

sellem, spominjući i hvaleći prvu vojsku koja će se boriti na moru, kaže: "Prva vojska iz moga ummeta koja se bude borila na moru, će biti nagrađena!", Ummu Haram reče: 'Da li sam ja od njih, o Allahov poslanike?', Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, odgovori: 'Da, ti ćeš biti od njih...' (Buhari) Kako je došlo do osnivanja i formiranja prve muslimanske ratne mornarice, i ko je bio idejni pokretač takve vrste projekata, koji će kasnije postati noćna mora za rimljansku i bizantijsku morską flotu? Islamska država za vrijeme namjesništva četvorice pravednih halifa, obuhvatala je i neke gradove koji su se nalazili na obalama mora, kao što su pojedina područja u Šamu i sjeverni dio Afrike.

Tako da su gradovi u navedenim područjima, koji su bili pod muslimanskom upravom, bili izloženi stalnim napadima rimljanske morske flote. Muavija, radijallahu' anhu, nakon detaljnog razmatranja, dolazi do zaključka, ako se ovakva vrsta napada nastavi ovakvim intenzitetom, nakon određenog vremena sva ta područja, koja su bila itekako od velikog strateškog značaja za muslimane, mogla bi pasti u ruke Rimljana. Zbog toga predlaže Omeru, radijallahu 'anhu, da odobri formiranje muslimanske ratne mornarice,

kako bi se neprijatelju mogli suprostaviti na isti način. Međutim Omer, radijallahu 'anhu, odbija njegov prijedlog, ne želeći da ikoga od muslimana šalje u borbe na neispitan teren. Dolaskom Osmana, radijallahu 'anhu, Muavija ponovo traži dozvolu od halife da se formira muslimanska ratna mornarica. Osman, radijallahu 'anhu, nakon što je saslušao Muaviju i zajedno razmotrili njegov prijedlog, odobrava da se formira prva ratna muslimanska mornarica, ali pod dva uslova. Prvi je bio da Muavija, radijallahu 'anhu, nema pravo nikome narediti da se bori na

Nastavak na sl. strani --->

moru, dok je drugi bio, da prve osobe koje moraju ispitati morsku sigurnost jesu Muavija, radijallahu 'anhu, i njegova žena. Jer je to bila kao neka vrsta garancije ostalim muslimanskim borcima, da im se neće ništa loše desiti, jer mnogi muslimani nisu nikada plovili morem, a pogotovo se nisu na njemu borili. Nakon toga Muavija, radijallahu 'anhu, osniva posebno brodogradilište za izgradnju vojnih brodova i to u Jemenu, Egiptu i drugim primorskim gradovima, tako da je od početka osnivanja prve muslimanske ratne mornarice, pa do kraja vladavine Muavije, radijallahu 'anhu, broj muslimanskih ratnih brodova iznosio 1700.

2. Poslanikova, sallallahu 'alejhi ve sellem, dova za Muaviju, radijallahu 'anhu. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u hadisu kojeg bilježi Et-Tirmizi, a vjerodostojnim ga je ocijenio šejh Albani, Allah mu se smilovao, je rekao: "Gospodaru moj, uputi ga na Pravi put, i uputi njime druge?"

3. Poslanikov, sallallahu 'alejhi ve sellem, lični pisar, te pisar Uzvišene Objave. Ovo je jedan od najvećih dokaza protiv onih koji proklinju i psuju Muaviju, radijallahu 'anhu. Pored toga što je Muavija, radijallahu 'anhu, dokazani ashab, a Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, kao što je došlo u sahih hadisima zabranio da se njegovi ashabi vrijeđaju i psuju, sa takvim činom bolesna i pokvarena srca izgleda hoće da dokažu kako je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, pogrešno postupio uzimajući takvog čovjeka za pisara onoga sa čime je dolazio Džibril, alejhi-selam. Tako da takva vrsta ljudi psovanjem i proklinjanjem Muavije, radijallahu 'anhu, direktno napadaju na čast, odluke i naredbe Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem.

4. Plemenitost i velikodušnost. Muavija, radijallahu 'anhu, je bio čovjek

plemenitog srca, mnogo je dijelio i pomagao, a pogotovo onima kojima je bio namjesnik. Pored sirotinje, mnogo je ulagao u one koji su posjedovali vjersko, vojno ili političko iskustvo i znanje, s ciljem da ljudima koji mu pomažu u vođenju hilafeta ima povjerenja u njih i da ne bi došlo do iznenadnog puča i pobune.

5. Blagost i suosjećanje. Takođe je bio poznat, kako među narodom tako i među svojim protivnicima, kao čovjek koji nije znao prelaziti granice, te kao

čovjek koji je puno opraštao. Znao je često da kaže: "Kada bi između mene i mog naroda bila veza u obliku jedne dlake, nikad se ta dlaka ne bi prekinula."

6. Lijepo i pravedno postupanje prema svojim protivnicima. I pored svega što se desilo od smutnji i međusobnih ubijanja, Muavija, radijallahu 'anhu, uvijek je postupao sa svojim protivnicima na jedan pravedan i dostojanstven način, kao što su Zijad b. Ebihi, Kajs b. Sa'd, Abdullah b. Abas, Hasan i Husejn, radijallahu 'anhuma, te mnogi drugi.

7. Njegovo vjersko znanje i bogobožnost. Muavija, radijallahu 'anhu, je bio jedan od onih ashaba koji je veliku pažnju posvetio traženju znanja, prvenstveno iz oblasti fikha.

Naređivao je uvijek dobro i nikada nije prešutio zlo. Bilježi Imam Buhari, Allah mu se smilovao, da je Muavija, radijallahu 'anhu, vidio ljude kako klanjaju dva rekata poslije ikindije namaza, a zatim im rekao: "Družili smo se sa Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem, ali ga nikad nismo vidjeli da je klanjao dva rekata poslije ikindije."

Pa im je radijallahu 'anhu, nakon toga zabranio da klanjaju ta dva rekata, jer je bilo u suprotnosti sa sunnetom Allahovog poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem. Takođe Imam Buhari

spominje predaju u kojoj je sluga Ibn Abasa, radijallahu 'anhuma, jedne prilike bio kod Muavije, pa je vidio da Muavija klanja vitr namaz samo sa jednim rekatom. Nakon toga otišao je kod Ibn Abasa i rekao mu za postupak Muavije, radijallahu 'anhu. A, Ibn Abas, radijallahu 'anhuma, mu odgovori: "Pusti ga, on je od onih koji su se družili sa Poslanikom, sallallahu 'alejhi ve sellem." Dok je u drugoj predaji došlo: "Pusti ga, on dobro poznaje fikh i njegove propise." (Buhari) Kao završnicu ovog prvog našeg druženja sa Muavijom, pogledajmo kako je Abdullah

b. Mubarek, Allah mu se smilovao, opisao Muaviju, radijallahu 'anhu. Upitan šta misli o Muaviji, radijallahu 'anhu, Abdullah b. Mubarek odgovori: "Šta da kažem za čovjeka, kada je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, rekao: 'Semi'allahu limen hamideh!'", (čuo je Allah onoga ko Ga hvali), a Muavija, radijallahu 'anhu, iza njega rekao: "Rabbena ve lekel-hamdu!" (Gospodaru naš, Tebi neka je hvala velika).

Nastavit će se, inšaAllah!!!

IZUZETNA NOĆ

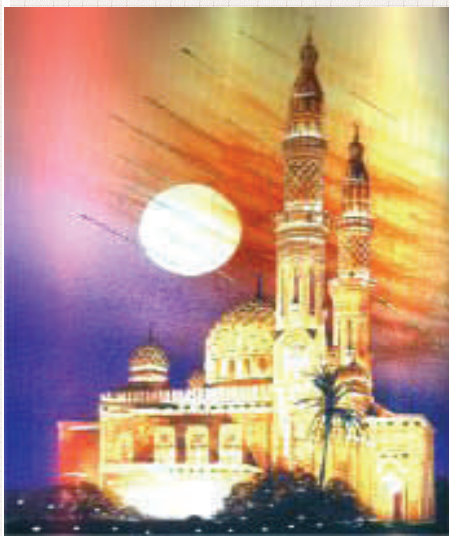
Sunce zalazi. Svijet se mijanja i nastaje tama. Zvijezde se pojavljuju na nebu. Mjesec još ne sija. Ja sam jedna od zadnjih 10 dana mjeseca Ramazana i zovem se: Lejletul Kadr. Ja sam noć puna spominjanja Allaha, zahvaljivanja Mu i puna sam blagostanja. Ja sam noć koja je puna svjetla. To nije sunčeva ili mjesечеva svjetlost, niti svjetlost uljani lampi nego je to svjetlost od Allaha koja svjetli preko nebesa i zemlje. Zbog te svjetlosti se događa nešto što mene čini vrijednijom od hiljadu noći. Ja sam noć Lejletul Kadra, noć zadržavajuće svjetlosti. Allah čuje glasove iskrenih srca od Svojih robova. Ispričat ću ti šta se dogodilo pa sam ja postala blagoslovljena noć.

Ljudi su spavali, mislili su da sam ja kao i svaka druga obična noć u Mekki. Van Mekke se nalazi jedna pećina koja se zove Hira. Samo je Muhammed sallallahu alejhi ve sellem tu noć bio budan, provodio je sahati i sahati u toj pećini. Razmišljao je tako o Stvoritelju Nebesa i Zemlje, Allahu Subhahebbu ve Te'ala. Dok je Muhammed sallallahu alejhi ve sellem tako duboko razmišljao i ibedetio odjednom se ukaza vrlo jaka svjetlost, svjetlost koja je prekrivala zemlju. Muhammed se prestraši. Tada ugleda meleka. Taj melek se zove Džibril. Džibril reče Muhammedu sallallahu alejhi ve sellem:

"Ikre!" (to znači na Bosanskom: "čitaj!") "Ja neznam čitati", reče uplašeno Muhammed sallallahu alejhi ve sellem.

Muhammed sallallahu alejhi vesellem nije znao čitati ni pisati. Džibril je čvrsto uhvatio Muhammeda sallallahu alejhi vesellem i opet mu reče da mora

čitati. To je ponovio tri puta. Onda je Džibril učio Kur'anske ajete, Objavu od Uzviševnog Allaha a Muhammed sallallahu alejhi ve sellem ih je ponavljao. Džibril je tada otišao. Muhammed sallallahu alejhi ve sellem je bio vrlo uplašen. Brzo je otišao kući svojoj hanumi Hatidži. Njegovo tijelo se treslo i sav se bio znojao. "Pokri me sa dekom" reče joj drhtavim glasom Muhammed sallallahu alejhi ve sellem. Hatidža ga pokri. Nakon nekog vremena Muhammed sallallahu alejhi ve sellem se smirio. Ispričao je svojoj hanumi šta se desilo. Rekao joj je:

"Dok sam se molio u pećini, vidio sam svjetlost koja je prekrila svu zemlju. Došao je jedan čovjek u bijeloj odjeći. Govorio mi je da čitam ali ja to nisam mogao. Čvrsto me je držao i ponavljao da moram da čitam. Onda me je naučio Allahove ajete". Zatim je Muhammed sallallahu alejhi ve sellem proučio ajete koje ga je naučio Džibril alejhisselam. Hatidža ga je pokušala smiriti: « Allah je s tobom » reče ona. "Zar ti nisi dobra osoba? Ti voliš svoju familiju. Nikada ne lažeš. Pomažeš svakome ko je u nevolji. Ti imaš dobre navike i poverljiv si!" Ubrzo nakon

ovoga uputiše se Muhammed sallallahu alejhi ve sellem i Hatidža do Hatidžinog rođaka Verake ibn Nevfel-a. On je bio pobožnjak koji je proučavao Allahove riječi koje su objavljene u prijašnjim objavama Tevratu i Inđilu. Muhammed sallallahu alejhi ve sellem je ispričao Veraki detaljno šta se dogodilo. Kad je Veraka to čuo on je ustao, zagrlio Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem i rekao: "To je poruka koju ti je poslao Allah. Ti si Poslanik Arabije i svih ljudi na svijetu. Ti si Poslanik kao što su to bili Musa i Isa. Allah ti je dao zadatak da vodiš ljude na pravi put. Prvo će te ljudi mrziti. Oni će te čak i progoniti iz zemlje. Ali nakon duge borbe sa njima ti ćeš pobijediti », reče Varaka i još doda: «Ako me Allah dugo poživi ja ću se rado sa tobom boriti da upućivamo narod na pravi put. »

Muhammed sallallahu alejhi ve sellem je miran i rasterećen nakon Verekinog objašnjenja. Bio je vrlo sretan.

Ja sam Lejletul Kadr i Allah je mene uzdigao i spomenuo u Kur'anu. On me je učinio punom blagostanja. On je mene izabrao kao noć u kojoj je objavio prve ajete Kur'ana Poslaniku Muhammedu sallallahu alejhi ve sellem. Zato me svaki musliman čeka sa nestrpljivošću jer oni znaju da Allah tada otvara vrata svojih nebesa i daje ljudima. Allah tada uslišava želje.

U ime Allaha, Milostivo, Samilosnog Mi smo ga (Kur'an) počeli objavljivati u Noći Kadr -a šta ti misliš šta je Noć Kadr? Noć Kadr je bolja od hiljadu mjeseci -meleki i Džibril, s dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake, sigurnost je u njoj sve dok zora ne svane. (Al-Qadr 97:1-5)

EL-ASR

Zaštita računara

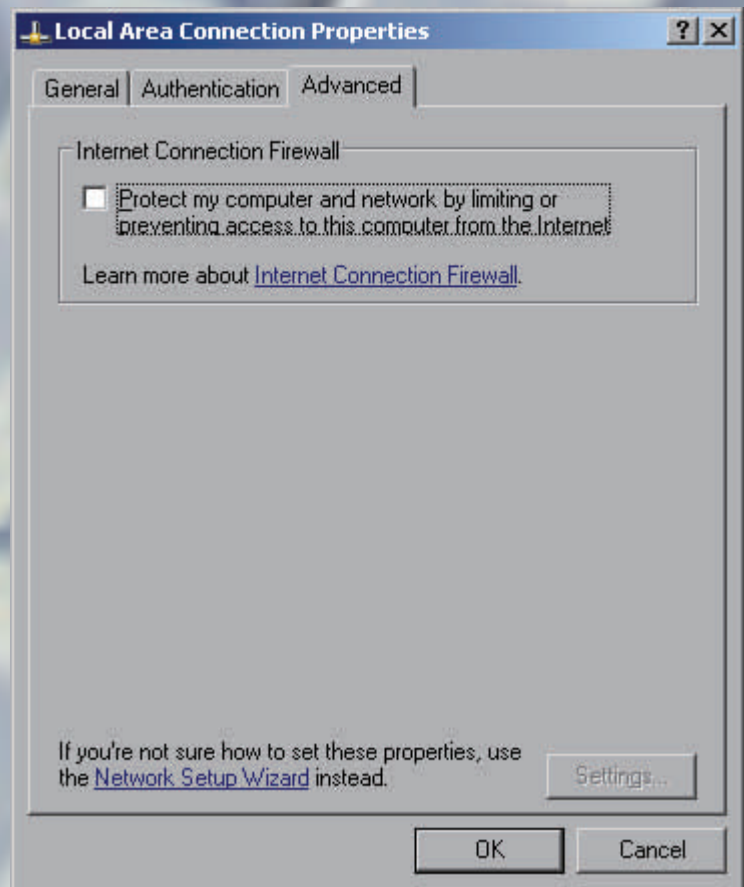
Zaštita računara

Firewall

Pored Antivirusa na računaru je neophodno imati firewall. Firewall služi da spriječi neovlašten ulaz korisnicima sa interneta u vaš računar (preko vaše IP adrese koja se razlikuje od kraćunara do računara). Drugim riječima svako ko pokuša da sa interneta pristupi vašim podacima (na vašem računaru) biće inšAllah spriječen i tako će se postići veći nivo zaštite. Danas postoje 2 vrste napada: Napadi hakera- Hakeri su ljudi koji znaju puno o računarima, ali neki ljudi to nauče da bi poslije upotrijebili protiv drugih. Oni pokušavaju da pristupe «žrtvinom» računaru i tako saznaju više o «žrtvi» ili da mu ubace neki virus ili pak da bi mu obrisali neke bitne datoteke...

Kako uključiti firewall (kod računara sa Windows XP sistemom)

Settings - Network Connections - Local Area Connection ...

Neki od boljih Antivirus programa

AVG - antivirus koji postoji već duže vrijeme na tržištu. Nudi veoma dobru zaštitu od virusa i veoma se lahko koristi. Nije zahtijevan po pitanju brzine računara tako da ga mogu svi koristiti.

BitDefender - Ovaj Antivirus je specifičan po svojoj detaljnoj pretrazi računara za virusima. Naime, koristi poseban engine za zaštitu i zbog toga skenira veliki broj fajlova. Skenira ulazeću i izlazeću E-Postu i otkriva viruse u realnom vremenu.

NORTON Antivirus - Najpoznatiji Antivirus na svijetu. Ima veoma dobru detekciju postojećih virusa. Fabrička podešavanja su nedovoljna tako da je potrebno malo podesiti ovaj antivirus u cilju što veće zaštite. Spada u sporije Antiviruse i veoma zahtijevne. Ali on se redovno dopunjuje novim virus-definicijama. Nudi potpunu sistemsku zaštitu

McAfee- Jedan od vodećih svjetskih kompanija koje prave antivirusne. Lak za korištenje i nudi veoma detaljna podešavanja. Posjeduje kontrolni centar na kojem je moguće vidjeti sve podatke o trenutnom stanju aplikacije

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**ČITAJTE ISLAMSKI ČASOPIS EL-ASR PUTEM INTERNETA
PREKO STRANICE WWW.EL-ASR.COM**

**GODIŠNJA ELEKTRONSKA PRETPLATA
OD SAMO € 10**

INFORMACIJE: WWW.EL-ASR.COM

ISLAMSKI DA'WETSKI SERVIS ONLINE

Studio Din

Za manje od dvije godine

- više od 7 100 članova
- više od 4 100 000 otvaranja

Provjerite zašto..???

AUDIOTEKA

Hafiz Mr. Muhammed Porča

Mr. Safet Kuduzović

Mr. Semir Imamović

Prof. Samir Avdić

Abdussamed Bušatlić

i mnogi drugi ...

VIDEOTEKA

Kako se klanja namaz

Kako se uzima abdest

Sufizam na vagi Kur'ana i sunneta

Sjeti se smrti - Azzab

Propisi Hadža i Umre

Video ilahije

Rat u BiH

i mnogo drugog ...

Audio Bosanski

Audio English

Audio Arabic

Ilahije

Čestitke

Downloads

Ezani

Razglednice

Islamske Priče

Audio Dove

TV i Video

Audio Medresa

Audio Hutba

Audio Odgovori

Foto Album

Arhiva tekstova

Tekstovi

Abdest

Sufara Audio

Odgovori 01

Odgovori 02

Tefsir Kur'ana

Učenje Kur'ana

Učionica Kur'ana

Kur'an Audio

Prevod Kur'ana

Islamski Kviz

Kur'an na

Dove

Islam-Biblioteka

WWW.STUDIO-DIN.COM

Sve je besplatno i svi ste dobro došli

